

Analýza chyb v účetní praxi se zaměřením na účetní uzávěrku a závěrku

Lucie Nožičková

Bakalářská práce
2017

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Nožičková, DiS.**

Osobní číslo: **M13722**

Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Účetnictví a daně**

Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza chyb v účetní praxi se zaměřením na účetní uzávěrku a závěrku**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte literární rešerši základních pojmů vztahujících se k problematice účetní uzávěrky a závěrky.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybraný podnikatelský subjekt.
- Analyzujte základními metodami možné chyby a formulujte případně doporučení.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

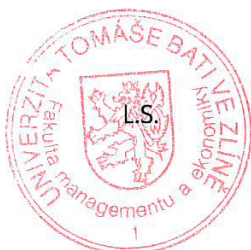
Seznam odborné literatury:

DUŠEK, Jiří. Vyhnete se chybám v účetnictví: rady, řešení, praktické příklady. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 124 s. ISBN 978-80-247-5433-8.
KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
SMITH, Malcolm. Research methods in accounting. Third edition. Los Angeles: SAGE, 2015, xi, 248 stran. ISBN 978-1-4462-9466-6.
ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 264 s. ISBN 978-80-247-4702-6.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Eva Kolářová, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **21. července 2017**
Termín odevzdání bakalářské práce: **28. srpna 2017**

Ve Zlíně dne 21. července 2017

doc. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: 23. 8. 2017

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá otázkou analýzy účetních chyb se zaměřením na účetní uzávěrku a účetní závěrku ve společnosti XYZ s.r.o. Obsah práce je rozdělen do dvou částí, teoretické a praktické. První část práce poskytuje teoretický základ z oblasti účetní uzávěrky, účetní závěrky, auditu a účetních chyb. V druhé části práce je blíže charakterizována společnost, ve které byla provedena analýza možných chyb. V této části je provedena také elementární finanční analýza. Výsledkem bakalářské práce jsou doporučení, která lze aplikovat přímo ve společnosti XYZ s.r.o.

Klíčová slova:

účetní uzávěrka, účetní závěrka, finanční analýza, audit, analýza účetních chyb

ABSTRACT

The theme of this bachelor's thesis is analyzed of accounting errors in the financial statements and the annual account in the company XYZ s.r.o. The content of the thesis is divided to two parts, the theoretical part and the practical part. The first part of the thesis provides the theoretical base from the topics financial statements, annual account, audit and financial analysis. In the second part of thesis is characterised closer the company XYZ s.r.o., in which was created the analysis of accounting errors. In this part is solved too the financial analysis. The result of this bachelor's thesis is recommendation, which can be applied direct in the company XYZ s.r.o.

Keywords:

Preparation of Financial Statements, Annual Account, Financial Analysis, Audit, Analysis of Accounting Errors

Na tomto místě bych chtěla poděkovat lidem, co jsou mé osobě nejbližší a poskytovali mě po celou dobu studia bakalářského programu téměř ideální podmínky. Děkuji tedy mé rodině a mému příteli za veškerou podporu, kterou neberu jako samozřejmost. V neposlední řadě patří velké „Děkuji“ Ing. Evě Kolářové, Ph.D., která byla vedoucí této bakalářské práce.

Děkuji...

„Kostky jsou vrženy.“ G.J.Caesar

OBSAH

ÚVOD.....	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ.....	12
1 TEORETICKÁ ČÁST	13
1 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA.....	14
1.1 UZÁVĚRKOVÉ OPERACE	14
1.2 INVENTARIZACE MAJETKU A ZÁVAZKŮ	15
1.3 DAŇOVÁ ANALÝZA	16
1.3.1 Splatná daň.....	16
1.3.2 Odložená daň.....	16
1.4 UZAVŘENÍ ÚČETNÍCH KNIH.....	17
2 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	18
2.1 DRUHY ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	18
2.1.1 Řádná účetní závěrka	18
2.1.2 Mimořádná účetní závěrka	19
2.1.3 Mezitimní účetní závěrka	19
2.1.4 Konsolidovaná účetní závěrka	19
2.2 VÝKAZY ÚČETNÍ ZÁVĚRKY.....	19
2.2.1 Rozvaha.....	20
2.2.2 Výkaz zisků a ztrát	21
2.2.3 Přehled o peněžních tocích.....	23
2.2.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu.....	24
2.2.5 Příloha	24
2.2.6 Výroční zpráva	25
3 AUDIT ÚČETNÍ ZÁVĚRKY.....	26
3.1 OVĚŘENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY AUDITOREM	26
3.2 DOKUMENTY POTŘEBNÉ K AUDITU	27
3.3 POSOUZENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY.....	27
3.3.1 Účetní systém účetní jednotky	27
3.4 AUDITORSKÉ TESTY	28
3.4.1 Testování spolehlivosti vnitřních kontrol.....	28
3.4.2 Testování věcné správnosti	28
3.4.3 Testování detailních údajů	29
4 ÚČETNÍ CHYBY	30

4.1	PŘÍČINY VZNIKU	30
4.2	CHYBY V ÚČETNÍCH DOKLADECH.....	30
4.3	CHYBY V ÚČETNÍCH KNIHÁCH.....	31
4.4	OPRAVA CHYB PŘED SESTAVENÍM ÚČETNÍ ZÁVĚRKY.....	31
4.5	NEJČASTĚJŠÍ CHYBY ZJIŠTĚNÉ PŘI AUDITU	32
II	PRAKTICKÁ ČÁST	34
5	O SPOLEČNOSTI	35
5.1	ČINNOST PODNIKATELSKÉHO SUBJEKTU.....	35
5.1.1	Klasifikace ekonomických činností společnosti dle CZ-NACE	35
5.2	LIDSKÉ ZDROJE.....	36
5.3	MARKETING	36
5.4	STRATEGICKÉ CÍLE	37
6	ÚČETNÍ UZÁVĚRKA.....	38
6.1	PRŮBĚŽNÉ ANALÝZY ODHALUJÍCÍ MOŽNÉ CHYBY	38
6.1.1	Analýza zásady podvojnosti.....	38
6.1.2	Analýza číselných řad	39
6.1.3	Analýza duplicit dokladů	39
6.1.4	Analýza měsíčních obrátů	40
6.1.5	Analýza saldokonta	40
6.2	ANALÝZA VYBRANÝCH UZÁVĚRKOVÝCH OPERACÍ.....	41
6.2.1	Analýza kurzových rozdílů	41
6.2.2	Analýza časového rozlišení.....	42
6.2.3	Analýza opravných položek	43
6.2.4	Analýza dohadných položek	43
6.3	ANALÝZA INVENTARIZACE VYBRANÉHO MAJETKU	45
6.4	DOPLŇKOVÉ FORMULÁŘE.....	45
6.4.1	Evidence účetních oprav	46
7	ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	47
7.1	ÚČETNÍ METODY SPOLEČNOSTI	47
7.2	VYBRANÉ ÚČETNÍ POSTUPY	47
7.2.1	Dlouhodobý hmotný majetek.....	47
7.2.2	Dlouhodobý nehmotný majetek	48
7.2.3	Zásoby.....	48
7.2.4	Pohledávky.....	49
7.2.5	Rezervy	49
7.2.6	Přepočet cizí měny na domácí měnu.....	49
7.2.7	Výnosy	49
7.3	TESTOVÁNÍ SPOLEHLIVOSTI VNITŘNÍCH KONTROL	49
7.4	ANALYTICKÝ TEST VĚCNÉ SPRÁVNOSTI.....	50
7.4.1	Výkaz zisků a ztrát	50
8	FINANČNÍ ANALÝZA	52

8.1	VSTUPNÍ DATA	52
8.2	ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	52
8.2.1	Analýza zadluženosti, majetkové a finanční struktury	52
8.2.2	Analýza rentability	53
9	DOPORUČENÍ.....	55
9.1	ÚČETNÍ CHYBY	55
9.1.1	Nákladová analýza	56
9.2	FINANČNÍ ANALÝZA	56
	ZÁVĚR	57
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59
	SEZNAM TABULEK.....	61
	SEZNAM PŘÍLOH.....	62

ÚVOD

V současné době je téměř na denním pořádku, že se v médiích objevují informace o odhalení účetních chyb v účetnictví nejen soukromých subjektů, ale i v účetnictví státních institucí.

Dopad účetních chyb může mít pro mnohé subjekty zásadní význam. Představme si situaci, kdy investor zvažuje nákup akcií akciové společnosti působící na trhu. Jako primární zdroj informací, který může naznačit, zda bude investice výhodná či nikoliv, jsou veřejné listiny společnosti, resp. účetní závěrky a výroční zprávy dané akciové společnosti. V případě, že by tyto dokumenty akciové společnosti byly založeny na účetních chybách, byla by tato transakce velmi riziková. Každá společnost by mohla sestavit účetní výkazy tak, aby působila co nejlepší dojem pro externí uživatele účetních výkazů. A externím uživatelem nemusí být jen zmiňovaný investor, ale může to být i banka nebo konkurence. Proto, aby k takovým případům se „zkrášlováním“ účetnictví docházelo co nejméně, je zákonem stanovena povinnost vybraným subjektům auditovat své účetní závěrky. Tímto opatřením se výrazně snižuje riziko dopadu účetních chyb. Nicméně nutno podotknout, že i přes veškerá opatření se lze setkat s „neférovým“ jednáním ze strany mnohých společností působících nejen na českém trhu.

S tímto tématem i úzce souvisí povinnost zveřejňovat účetní závěrky a jiné dokumenty ve sbírce listin ve veřejném obchodním rejstříku. Bohužel z náhodného průzkumu jsem došla k závěru, že z pěti společností, tři společnosti neměly zveřejněnou žádnou účetní závěrku za poslední dva roky.

V případě, že se externí uživatel i přes výše uvedený problém dostane k účetní závěrce společnosti, lze si poměrně jednoduchými výpočty společnost „proklepnout“. Čísla totiž mohou hovořit jasně až v souvislostech, které nabízí finanční analýza. Na první pohled se může zdát výbornou zprávou, že společnost má na bankovním účtu miliony, ovšem při druhém pohledu se už objevují i několikanásobně větší závazky a silně podkapitalizovaná společnost.

V běžném účetním životě společnosti vzniká drtivá většina účetních chyb z nepozornosti, nejasných účetních směrnic nebo ze špatné interpretace právní problematiky. Nesmím také zapomenout zmínit i občasnou „pohodlnost“ účetních a nechut' aplikovat cokoliv odlišného od běžně zaběhnutého účetního stereotypu.

Na tomto místě si také dovolím podotknout, že vzhledem k rozsahu práce, která pokrývá několik poměrně náročných témat, jsou zde řešeny oblasti a případy pouze v takové míře, aby poskytly dostatečný základ pro zpracování a pochopení tématu bakalářské práce.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ

Jako téma bakalářské práce jsem si zvolila Analýzu chyb v účetní praxi se zaměřením na účetní uzávěrku a závěrku. Pod pojmem analýza chyb v účetní praxi se může skrývat celá řada odlišných směrů pojetí tématu. Někdo si pod pojmem analýza účetních chyb může představit analýzu účtů a následný dopad do daňové oblasti. Jiná osoba si zase pod tímto pojmem může představit zjišťování účetních chyb, které účetní jednotka provedla záměrně, ve snaze dosáhnout lepších výsledků. A jiná třetí osoba může chápat toto téma jako analýzu účetních chyb, které vznikají náhodně a bez účelově, nicméně můžou výrazně ovlivnit účetní uzávěrku, a tím pádem následně i účetní závěrku účetní jednotky.

Málokterá společnost poskytne komukoliv „cizímu“ přístup do svého účetnictví a následně použít získané informace do veřejného dokumentu, kterým můžeme označit bezesporu i bakalářskou práci. Analýza chyb v účetní praxi, proto bude provedena v obecně pojmenované společnosti XYZ s.r.o., která sídlí v Brně. V bakalářské práci budou demonstrovány pouze vybrané analýzy a vybrané možné účetní chyby, jelikož není podstatou práce prověřit celé účetnictví účetní jednotky v plném rozsahu. Více informací o společnosti bude uvedeno v praktické části bakalářské práce.

Výzkum vnitropodnikových směrnic a procesů bude prováděn v průběhu odborné bakalářské praxe ve výrobní společnosti. Další podklady pro zpracování práce jsou čerpány z mých dosavadních pracovních zkušeností.

Primární cílem práce je zaměřit se na výskyt chyb v účetní praxi společnosti XYZ s.r.o. během účetního období před sestavením účetní závěrky. Dalším cílem této bakalářské práce je navrhnout vhodná doporučení, která povedou k eliminaci chyb v účetní praxi společnosti XYZ s.r.o.

Použité metody zpracování bakalářské práce:

- Teoretická část – literární rešerše, obsahová analýza
- Praktická část – kvalitativní a kvantitativní výzkum

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA

Jak uvádí Sedláček a kolektiv (2017, s. 175) je pojem účetní uzávěrka často nesprávně zjednodušován a spojován pouze s uzavíráním účetních knih. Vlastní uzavírání účetních knih však představuje až závěrečnou fázi účetní uzávěrky, již předchází celá řada činností, jež jsou ke správnému provedení účetních uzávěrky nezbytné.

„Účetní uzávěrka je proces, který v sobě kondenzuje zaúčtování inventarizačních rozdílů, jakož i změny v ocenění majetku a závazků. S uzávěrkovými pracemi rovněž souvisejí veškeré operace, které zajišťují, aby do účetního období byly zahrnuty takové náklady a výnosy, které s tímto obdobím věcně a časově souvisejí. Je třeba provést také přepočtení cizoměnového majetku a závazků na domácí měnu kurzem k rozvahovému dni a následné vyčíslení kurzových rozdílů.“ (Strouhal, 2011, s. 23)

Podle autorů Šteker a Otrusinové (2016, s. 225) účetní uzávěrka představuje soubor činnosti a kroků, které vedou k uzavření účetního období. Součástí účetní uzávěrky jsou následující kroky:

- Zaúčtování uzávěrkových operací
- Provedení inventarizace majetku a závazků
- Daňová analýza a výpočet daně z příjmů
- Uzavření účetních knih

1.1 Uzávěrkové operace

Strouhal (2011, s. 24) spatřuje smysl uzávěrkových operací v zajištění věcné správnosti a úplnosti v účetnictví, aby na základě uzávěrky byla sestavena závěrka podávající věrný a poctivý obraz účetnictví a finanční situace účetní jednotky.

Šteker a Otrusinová (2016, s. 225) doplňují, že mezi uzávěrkové operace patří především:

- Kontrola účetních vazeb
- Opravy účtování chybných účetních zápisů
- Odpisy dlouhodobého majetku, včetně možného vyřazení
- Tvorba a čerpání rezerv
- Tvorba a čerpání opravných položek
- Účtování dohadných položek
- Účtování časového rozlišení

- Závěrečné operace u zásob
- Účtování kurzových rozdílů
- Přecenění cenných papírů a podílů

1.2 Inventarizace majetku a závazků

Podle zákona o účetnictví (Česko, 2016, § 6) je účetní jednotka povinna inventarizovat všechn svůj majetek, veškeré své závazky a prokázat provedení inventarizace po dobu 5 let po provedení inventarizace.

Autoři Šteker a Otrusinová (2016, s. 226) doplňují, že inventarizací se zjišťuje skutečný stav veškerého majetku a závazků a porovnává ho se stavem zachyceným v účetnictví účetní jednotky.

„Inventarizaci účetní jednotky provádějí k okamžiku, ke kterému sestavují účetní závěrku jako řádnou nebo mimořádnou. Účetní jednotky mohou provádět inventarizaci i v průběhu účetního období, tzv. průběžnou inventarizaci.“ (Sládková a Strouhal, 2016, s. 28)

Podle Zákona o účetnictví (Česko, 2016, §30) se provádí:

a) Fyzická inventura

- Především u majetku, kdy lze prokázat jeho stav vizuálně a dále např. počítáním, vážením, apod.

b) Dokladová inventura

- U závazků a majetku, kdy nelze použít vizuální kontrolu, např. rezervy, pohledávky, opravné položky, apod.

Sládková a Strouhal (2016, s. 29) zdůrazňují povinnost účetní jednotky doložit inventarizaci účetním záznamem a inventarizačními soupisy, které musí podle zákona o účetnictví obsahovat tyto náležitosti:

- Skutečnosti o provedení fyzické nebo dokladové inventury v takovém rozsahu, aby bylo možno majetek a závazky jednoznačně určit
- Podpisové záznamy osob, které jsou odpovědné za zjištění a provedení inventarizace
- Způsob, jakým byly skutečné stavy ověřovány
- Ocenění majetku a závazků v okamžiku ukončení inventury, především pro účely rezerv, opravných položek a odpisů

- Zahájení a ukončení inventury

„Výsledkem inventarizace může být buď potvrzení toho, že účetní stav majetku a závazků odpovídá skutečnosti, anebo naopak zjištění, že skutečnost se od účetního stavu liší. V takovém případě vznikají tzv. inventarizační rozdíly – inventarizační přebytek nebo inventarizační manko. Jsou-li inventarizační rozdíly zjištěny, je nutno je v rámci uzávěrkových operací také zaúčtovat a k jejich zaúčtování je nutno vystavit odpovídající účetní doklady.“ (Sedláček a kolektiv, 2017, s. 177-178)

1.3 Daňová analýza

Zákon o účetnictví (Česko, 2016, §7) udává povinnost účetním jednotkám vést účetnictví takovým způsobem, aby bylo vedeno srozumitelně a byl podáván věrný a poctivý obraz účetnictví a obraz finanční situace účetní jednotky v takové formě, aby na jejím základě mohla osoba, která tyto informace využívá, činit ekonomická rozhodnutí.

1.3.1 Splatná daň

Šteker a Otrusínová (2016, s. 228) popisují, že základním vstupem pro analýzu účetních případů a jejich vztah k základu daně z příjmů je výsledek hospodaření před zdaněním. Tento výsledek hospodaření před zdaněním se musí upravit o položky, které zákon neuznává nebo nezahrnuje do výpočtu výsledné daně.

„Daň z příjmů splatná může být zaúčtována na základě již skutečně vykázané daně na daňovém příznání a je předepsána jako náklad v účtové skupině 59 a jako krátkodobý závazek v účtové skupině 34. Pokud však okamžik sestavení účetní závěrky předchází okamžiku stanovení daňové povinnosti, vykáže se rezerva na daň z příjmů jako náklad v účtové skupině 59 a závazek v účtové skupině 45. Tady však platí, že v účetní závěrce nelze vykazovat současně daňovou pohledávku z titulu uhrazených záloh a závazek z titulu vytvořené rezervy. Rozdíl mezi vytvořenou rezervou a skutečně vyměřenou daní, pak ovlivňuje náklady až následující účetní období.“ (Sládková a Strouhal, 2016, s. 39)

1.3.2 Odložená daň

Strouhal (2011, s. 100) charakterizuje odloženou daň jako rozdíl mezi účetním a daňovým pojetím vybraných účetních položek, avšak rozdíl musí být přechodný. Účtování odložené daně je založeno na skutečnosti, že odložená daň bude uplatněna později než splatná daň.

Odložený daňový závazek evidujeme v momentě, kdy se jedná o zdanitelné přechodné rozdíly, které se přemění na zdanitelné částky při výpočtu základu daně z příjmů v budoucnosti.

Odložená daňová pohledávka představuje odčitatelný přechodný rozdíl, který se v budoucnu přemění na odčitatelnou položku ze základu daně z příjmů.

„Odloženou daň povinně vykazují účetní jednotky tvořící konsolidační celek a účetní jednotky sestavující účetní závěrku v plném rozsahu. U ostatních účetních jednotek je vykazování odložené daně dobrovolné.“ (Šteker a Otrusínová, 2016, s. 230)

1.4 Uzavření účetních knih

Posledním krok účetní uzávěrky je uzavření účetních knih.

Jak popisuje Sedláček a kolektiv (2017, s. 179) uzavírání účetních knih se realizuje ve 4 krocích:

- *Zjištění obrátů na stranách Má dáti a Dal jednotlivých účtů, které byly použity v daném účetním období*
- *Vyčíslení konečných stavů účtů aktivních a pasivních a uzavření účtů*
 - Rozdíl mezi obraty na jednotlivých stranách účtů se přičte k počátečnímu stavu a poté se zapíše jako konečný stav. Konečný stav se teprve poté převede podvojným zápisem do závěrkového účtu Konečný účet rozvažný.
- *Vyčíslení konečných stavů nákladových a výnosových účtů*
 - Konečné stavy se vyčíslí obdobně jako u aktivních a pasivních účtů pouze s tím rozdílem, že nákladové a výnosové účty nemají počáteční stavy. Konečné stavy se podvojným účetním zápisem zaznamenají na závěrkový Účet zisků a ztrát.
- *Zjištění účetního výsledku hospodaření před zdaněním*
 - Výpočet z provozní a finanční oblasti. Součet jednotlivých výsledků hospodaření představuje celkový výsledek hospodaření.

Po splnění všech výše uvedených operací v rámci účetní uzávěrky může účetní jednotka přistoupit na sestavení účetní závěrky za dané účetní období.

2 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

„Role účetní závěrky je v současné tržní ekonomice nezastupitelná, i když v mnoha případech stále ještě nedocenená. Účetní závěrka je základním a mnohdy jediným zdrojem informací pro celou řadu uživatelů. Zde je potřeba si uvědomit, že účetní závěrka je zdrojem informací určeným především externím uživatelům a nikoliv firmě samé.“ (Sládková a Strouhal, 2016, s. 7)

Sedláček a kolektiv (2017, s. 182) tvrdí, že účetní závěrka prezentuje souhrnné číselné údaje, které poskytují přehled o stavu a struktuře majetku, vlastního kapitálu a cizích zdrojů účetní jednotky, dále i o struktuře nákladů a výnosů a především dosažený výsledek hospodaření účetní jednotky v daném účetním období.

Souhrnné číselné údaje v účetní závěrce jsou v peněžních jednotkách české měny, tj. domácí měně a jednotlivé položky se vykazují v celých tisících Kč. Účetní jednotky, které mají aktiva celkem vyšší než deset miliard Kč, mohou uvádět jednotlivé položky v celých milionech Kč.

„Účetní závěrka je složitým agregovaným výstupem detailních informací o ekonomickém životě určitého subjektu za dané účetní období.“ (Březinová, 2014, s. 172)

Správné sestavení účetní závěrky je jednou z účetních zásad. Podle zákona o účetnictví (Česko, 2017, § 19) se účetní závěrka sestavuje k tzv. rozvahovému dni, kterým se označuje den, kdy účetní jednotka uzavírá své účetní knihy.

2.1 Druhy účetní závěrky

S ohledem na faktor času lze účetní závěrku rozlišit do níže uvedených druhů. Rozhodujícím prvkem je, k jakému časovému okamžiku účetní závěrku účetní jednotka sestavuje, a z jakého důvodu se rozhodla právě pro tento časový okamžik.

2.1.1 Řádná účetní závěrka

„Řádná účetní závěrka se sestavuje k rozvahovému dni, který se pravidelně opakuje, zpravidla po dvanácti po sobě jdoucích měsících (účetní období). Účetní období může být kalendářní rok nebo hospodářský rok, kdy účetní období začíná prvního dne jiného měsíce než je leden. Rozvahovým dnem pak je poslední den jiného měsíce, než je prosinec, a to po uplynutí zpravidla 12 měsíců.“ (Březinová, 2014, s. 168)

2.1.2 Mimořádná účetní závěrka

Jak již z názvu vyplývá, mimořádná účetní závěrka se sestavuje k jinému dni, než je poslední den účetního období. Jiným dne se rozumí například den zániku povinnosti vést účetnictví nebo den vstupu do likvidace. Dochází k inventarizaci a uzavření účetních knih.

2.1.3 Mezitímní účetní závěrka

Tento druh účetní závěrky Březinová (2014, s. 168) charakterizuje jako účetní závěrku, při které se na rozdíl od výše dvou uvedených účetních závěrek neuzavírají účetní knihy a neprovádí se plná inventarizace a především se sestavují účetní výkazy a příloha k jinému okamžiku než je rozvahový den. Jedná se tedy o účetní závěrku sestavenou v průběhu účetního období podle zvláštních právních předpisů. Povinnost sestavení mezitímní účetní závěrky je dána zvláštním zákonem.

2.1.4 Konsolidovaná účetní závěrka

Konsolidovaná účetní závěrka je taková účetní závěrka, kterou sestavují majetkově propojené skupiny podniků. Jak uvádí Šteker a Otrusinová (2016, s. 239), účetní jednotka má povinnost sestavit konsolidovanou účetní závěrku v případě, kdy je obchodní společností a je ovládající osobou. Povinnost sestavení tohoto druhu závěrky také vyplývá pro velké a střední skupiny účetních jednotek, a také pro malé skupiny účetních jednotek, avšak za podmínky, pokud je některá účetní jednotka ve skupině subjektem veřejného zájmu.

2.2 Výkazy účetní závěrky

Ze zákona o účetnictví (Česko, 2016, § 18) vyplývá povinnost sestavit účetní závěrku obsahující tyto uvedené výkazy:

- Rozvaha (bilance)
- Výkaz zisku a ztráty
- Příloha, která vysvětluje či doplňuje další informace týkající se účetní jednotky

Účetní závěrky obchodních společností zahrnují i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Malé účetní jednotky a mikro účetní jednotky nemají povinnost sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Kategorizaci velikosti účetní jednotky stanovuje zákon o účetnictví v § 1b až § 1c. Dále zákon

o účetnictví stanovuje podmínky rozsahu účetní uzávěrky, v plném rozsahu nebo zkráceném rozsahu. (Česko, 2016, § 18)

2.2.1 Rozvaha

„Rozvaha je účetní výkaz, který tvoří páteř celého účetnictví. Ostatní účetní výkazy jsou od ní odvozené. Rozvaha zobrazuje stav majetku k určitému okamžiku (rozvahovému dni). Rozvaha se sestavuje výhradně z údajů zachycených v účetnictví, v účetních knihách: hlavní knize a v knihách analytických účtů, a to na účtech aktivních i pasivních. Pro jednotlivé druhy majetku a jeho zdroje se zřizují samostatné účty, na nichž se sleduje pohyb (přetváření) jednotlivých majetkových položek tak, jak probíhá v daném závodu.“ (Březinová, 2014, 73 s.)

Jak uvádí Strouhal (2014, s. 115) ve své publikaci, rozvaha poskytuje přehled majetku, který tvoří stranu aktiv v rozvaze a přehled zdrojů financování tohoto majetku, tyto zdroje naopak tvoří stranu pasiv v rozvaze.

„V rozvaze za běžné účetní období se uvádí výše aktiv podle jednotlivých položek neupravená o opravné položky a oprávký, označovaná jako aktiva brutto, samostatně výše opravných položek a oprávek k nim, označována jako korekce, a výše aktiv snížená o opravné položky a oprávký, označována jako aktiva netto. Každá z položek rozvahy,...obsahuje též informaci o výši této položky uvedené za bezprostředně předcházející účetní období, resp. minulé účetní období.“ (Sládková a Strouhal, 2016, s. 42)

Sedláček a kolektiv (2017, s. 185) doplňuje informaci, že celková hodnota aktiv ve sloupci netto v běžném účetním období se musí rovnat celkové hodnotě pasiv taktéž ve sloupci za běžné účetní období. Stejný princip musí platit i pro celkové hodnoty v minulém účetním období. Minulé účetní období vystupuje v rozvaze běžného účetního období už pouze v hodnotách netto.

Aktiva představují tyto položky:

- A - Pohledávky za upsaný základní kapitál
- B - Dlouhodobý majetek
 - B. I. Dlouhodobý nehmotný majetek
 - B. II. Dlouhodobý hmotný majetek
 - B. III. Dlouhodobý finanční majetek
- C - Oběžná aktiva

- C. I. Zásoby
- C. II. Pohledávky
- C. III. Krátkodobý finanční majetek
- C. IV. Peněžní prostředky
- D – Časové rozlišení aktiv
 - D. I. Náklady příštích období
 - D. II. Komplexní náklady příštích období
 - D. III. Příjmy příštích období

Pasiva obsahují tyto položky zdrojů:

- A – Vlastní kapitál
 - A. I. Základní kapitál
 - A. II. Ážio a kapitálové fondy
 - A. III. Fondy ze zisku
 - A. IV. Výsledek hospodaření minulých let
 - A. V. Výsledek hospodaření běžného účetního období
 - A. IV. Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku
- B - Rezervy
- C – Závazky
 - C. I. Dlouhodobé závazky
 - C. II. Krátkodobé závazky
- D – Časové rozlišení pasiv
 - D. I. Výdaje příštích období
 - D. II. Výnosy příštích období

Uspořádání a označení položek rozvahy stanovuje příloha č. 1 k vyhlášce č.500/2002 Sb. v platném znění.

2.2.2 Výkaz zisků a ztrát

Šteker a Otrusinová (2016, s. 240) popisují výkaz zisků a ztrát jako odvozený účetní výkaz, který poskytuje přehled o výsledku hospodaření a jeho tvorbě v průběhu účetního období bez ohledu na skutečný příjem či výdaj peněžních prostředků.

„Výkaz zisků a ztrát v druhovém členění uvádí náklady a výnosy členěné podle druhu nákladů a výnosů, zatímco výkaz zisků a ztrát v účelovém členění uvádí v provozní části pře-

devším náklady v členění podle účelu, na který byly vynaloženy, bez ohledu na druh nákladu.“ (Sládková a Strouhal, 2016, s. 59)

V praxi je výkaz zisků a ztrát používán především v druhovém členění.

Uspořádání a označení položek upravuje stejně jako v případě rozvahy vyhláška č. 500/2002 Sb. v platném znění. Příloha č. 2 upravuje druhové členění a příloha č. 3 upravuje účelové členění.

Výkaz zisků a ztrát se sestavuje za provozní a finanční činnost účetní jednotky. Obsahuje sloupce běžného účetního období a minulého účetního období. Při rozlišení položek ve výkazu zisků a ztrát se používají římské číslice pro výnosové položky a písmena pro označení položek nákladových.

„Výkaz zisků a ztrát je následně uspořádán stupňovitě, tzn., že součty za jednotlivé stupně výsledku hospodaření jsou zjištěny jako součty rozdílů mezi jednotlivými výnosovými a nákladovými položkami.“ (Sedláček a kolektiv, 2017, s. 185)

Struktura v druhovém členění

- I. – Tržby z prodeje výrobků a služeb
- II. – Tržby z prodeje zboží
- A – Výkonová spotřeba
- B – Změna stavu zásob vlastní činnosti
- C – Aktivace
- D – Osobní náklady
- E – Úpravy hodnot v provozní oblasti
- III. – Ostatní provozní výnosy
- F – Ostatní provozní náklady
- * Provozní výsledek hospodaření
- IV. – Výnosy z dlouhodobého finančního majetku – podíly
- G – Náklady vynaložené na prodané podíly
- V. – Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku
- VI. – Výnosové úroky a podobné výnosy
- I – Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti
- J – Nákladové úroky a podobné náklady
- VII. – Ostatní finanční výnosy

- K – Ostatní finanční náklady
- * Finanční výsledek hospodaření
- ** Výsledek hospodaření před zdanění
- L – Daň z příjmů
- ** Výsledek hospodaření po zdanění
- M – Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům
- *** Výsledek hospodaření za účetní období

2.2.3 Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích se v praxi častěji označuje anglickým výrazem cash flow.

„Přehled o peněžních tocích svým obsahem doplňuje informace obsažené v rozvaze a výkazu zisků a ztrát. Na rozdíl od těchto dvou výkazů není založen na aktuálním principu, ale na bázi peněžní. Úkolem přehledu o peněžních tocích je informovat uživatele účetní závěrky, z jakých zdrojů účetní jednotka čerpala v průběhu účetního období finanční prostředky a jakým způsobem byly použity.“ (Strouhal, 2014, s. 132)

Šteker a Otrusinová (2016, s. 241) ve své publikaci pracují s pojmy jako peněžní prostředky (hotovost, ceniny, peníze na bankovních účtech, atd.) a peněžní ekvivalenty (krátkodobý finanční majetek jako např. cenné papíry určené k obchodování s dobou držení do 1 roku).

Peněžní prostředky a ekvivalenty jsou sledovány v následujících oblastech:

- **Provozní oblast** – hlavní činnost účetní jednotky a jiná činnost, která nespadá do investiční nebo finanční oblasti
- **Investiční oblast** – pořízení a prodej dlouhodobého majetku, poskytování úvěru a jiných výpomocí, apod.
- **Finanční oblast** – činnost, která vede ke změně vlastního kapitálu, dlouhodobých a krátkodobých závazků účetní jednotky

Účetní jednotka si může vybrat jednu z metod sestavení cash flow:

- **Přímá metoda** – skutečný rozdíl mezi příjmy a výdaji
- **Nepřímá metoda** – úprava výsledku hospodaření o výnosy a náklady, které neznamenají příjem a výdaj

2.2.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu

„Přehled o změnách vlastního kapitálu je odvozený účetní výkaz a podává informaci o uspořádání položek vlastního kapitálu, které vyjadřují jeho celkovou změnu za účetní období. V celkové změně vlastního kapitálu se v konečném důsledku promítají změny vyplývající z transakcí s vlastníky (např. vklady do vlastního kapitálu, výběry formou podílů ze zisku) a změny vyplývající z ostatních operací (např. přecenění některých finančních aktiv a závazků, přesuny mezi fondy tvořenými ze zisku...).“ (Šteker a Otrusinová, 2016, s. 243)

Vyhláška č.500/2002 Sb. § 44 zdůrazňuje vyčíslení vyplacených podílů na zisku a zdrojů, ze kterých bylo čerpáno.

2.2.5 Příloha

„Příloha k účetní závěrce je formulována ve smyslu zákona o účetnictví tak, aby blíže charakterizovala ekonomickou a finanční situaci obchodní korporace. Rozvádí tedy údaje z rozvahy a výkazu zisků a ztrát, a tím poskytuje důležité informace nezbytné pro správné řízení obchodní korporace stejně jako pro externí uživatele účetních informací ke správnému posouzení finanční situace obchodní korporace.“ (Sedláček a kolektiv, 2017, s. 186)

Jak uvádí Strouhal (2011, s. 119) příloha k účetním výkazům by měla mít tuto strukturu:

- Všeobecné informace o účetní jednotce
- Účetní zásady, metody oceňování a způsob odpisování
- Informace, které doplňují rozvahu a výkaz zisků a ztrát
- Informace o propojených osobách
- Informace o úvěrech a půjčkách
- Další informace, které spadají do daného účetního období

Povinné údaje, které musí být uvedeny v příloze účetní jednotky, stanovuje vyhláška podle jednotlivých kategorií účetních jednotek.

Šteker a Otrusinová (2016, s. 246) zdůrazňují, že účetní závěrku ovlivňují i události, které nastaly v období mezi rozvahovým den a dnem sestavení účetní závěrky.

Zaznamenání těchto událostí se musí projevit následovně:

- účetní zápisem do účetnictví běžného období, i když se staly až po rozvahovém dni, nicméně ještě před sestavením účetní závěrky
- uvedením významné události právě do přílohy

2.2.6 Výroční zpráva

Zákon o účetnictví (Česko, 2017, § 21) ukládá povinnost sestavit výroční zprávu všem účetním jednotkám, které povinně ověřují účetní závěrku auditorem. Hlavním cílem výroční zprávy je uceleně a vyváženě informovat o vývoji výkonnosti, činnosti a hospodářském postavení účetní jednotky.

Obsah výroční zprávy je v pravomoci účetní jednotky, nicméně musí dojít k naplnění účelu výroční zprávy. Dále zákon o účetnictví (Česko, 2017, § 21) předepisuje povinnost uvádět finanční a nefinanční informace v tomto rozsahu:

- Skutečnosti, které nastaly až po rozvahovém dni a mají význam pro naplnění účelu výroční zprávy
- Předpokládaný vývoj činností účetní jednotky
- Aktivita z oblasti výzkumu a vývoje
- Nabytí vlastnických práv nebo podílů
- Aktivita v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů
- Existence pobočky nebo jiné části obchodního závodu v zahraničí
- Jiné požadované informace podle zvláštních právních předpisů

Výroční zpráva obsahuje účetní závěrku a zprávu z auditu, popř. zprávu o vztazích mezi propojenými osobami.

3 AUDIT ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Oblast auditu je natolik rozsáhlá, že je častým samostatným tématem odborných prací studentů. Pro potřeby této bakalářské práce je dostačující pouze níže uvedený základní rozsah, který poskytne odpovídající teoretický základ k praktické části ohledně tématu účetní závěrky.

„Auditing je vědecká disciplína, která pozoruje a poznává určité skutečnosti, shromažďuje relevantní údaje, vyhodnocuje a vypracovává závěry zainteresovaným zájemcům. Vlastní proces tohoto zkoumání může být zaměřen na různé oblasti lidské činnosti.“ (Šteker a Struhařová, 2012, s. 24) Jednou z oblastí auditingu je tedy i audit účetní závěrky.

„Audit účetní závěrky bývá často mylně považován za součást účetnictví, a to především proto, že obě disciplíny spolu velmi úzce souvisí.“ (Müllerová, 2008, s. 37)

Müllerová, Králíček a kolektiv (2014, s. 24 - 25) ve své publikaci uvádí fakt, že v praxi je audit obecně mylně spojován s níže uvedenými cíli:

- Potvrzení správnosti účetnictví
- Potvrzení, že účetní jednotka dodržuje veškeré právní normy
- Zjišťování podvodů, které páchá management nebo zaměstnanci účetní jednotky
- Potvrzení správnosti daňového přiznání

Zároveň doplňují základní cíl auditu, a sice zabezpečení věrohodnosti účetních informací zveřejněných v účetní závěrce účetní jednotky. Auditovaná účetní závěrka by měla podávat spolehlivé informace všem uživatelům, kteří se rozhodují na základě účetní závěrky např. investoři, banky, aj.

3.1 Ověření účetní závěrky auditorem

Účetní jednotka může přizvat auditora k ověření účetní závěrky dobrovolně nebo povinně. Povinnost ověření účetní závěrky nezávislým auditorem stanovuje zákon o účetnictví a u vybraných účetních jednotek zvláštní právní předpis.

Zákon o účetnictví (Česko, 2017, § 19) vymezuje povinné účetní jednotky takto:

- Velké účetní jednotky s výjimkou vybraných účetních jednotek, které nejsou subjekty veřejného zájmu
- Střední účetní jednotky

- Malé účetní jednotky, pokud k rozvahovému dni účetního období, za něž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň jednu z uvedených hodnot:
 - Aktiva celkem 40 mil. Kč
 - Roční úhrn čistého obratu 80 mil. Kč
 - Průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50

3.2 Dokumenty potřebné k auditu

Podle Sedláčka (2006, s. 19) auditor potřebuje pro výkon auditu tyto dokumenty účetní jednotky:

- Účetní závěrka
- Výroční zpráva
- Právní dokumenty (smlouvy, zápisy z valné hromady, apod.)
- Daňové dokumenty (daňová přiznání, apod.)
- Účetní dokumenty (vnitřní směrnice, účtový rozvrh, seznam účetních knih, apod.)
- Ostatní dokumenty (organizační řád, inventarizační zápisy, manuály vnitřních procesů, apod.)

3.3 Posouzení účetní závěrky

„Posouzení účetní závěrky uzavírá etapu provedení auditu. Potom, když auditor otestoval jednotlivé položky v účetních výkazech (rozvaze, výkazu zisků a ztrát) na nadhodnocení nebo podhodnocení a získal důkazní informace o jejich existenci, úplnosti, vlastnictví, správném zaúčtování, ocenění a vykázání je schopen rozhodnout o tom, zda postupy účtování prováděné klientem jsou v souladu s předpisy, jsou průkazné a správné a zda, účetní závěrka podává věrný obraz o stavu majetku klienta, zdrojích jeho financování a o jeho hospodaření za auditované období.“ (Sedláček, 2006, s. 75)

3.3.1 Účetní systém účetní jednotky

„Účetní závěrka, kterou auditor ověřuje, je součástí účetnictví a je výstupem, který představuje završení celého účetního období. Aby mohl auditor vyjádřit názor na to, zda informace obsažené v účetní závěrce jsou správné, musí mít jistotu, že je správný i celý proces,

který sestavení účetní závěrky předchází. Proto je důležité, aby účetní systém důkladně poznal a porozuměl mu.“ (Müllerová, 2007, s. 71)

Procesy v účetním systému jsou kontrolovány vnitřním kontrolním systémem, který si stanoví účetní jednotky. Aby auditor rozpoznal možná rizika, analyzuje především tyto vnitropodnikové procesy:

- Nákupní procesy (objednání a příjem)
- Prodejní procesy (objednání, výdej ze skladu, expedice, fakturace)
- Závazky a pohledávky (úhrady, schvalování)
- Účetní procesy a jiné

3.4 Auditorské testy

Auditor si stanovuje před provedením auditu předběžné analytické postupy, seznamuje se s kontrolním prostředím a určí tzv. hladinu významnosti. Tato hladina by měla být stanovena tak, aby eliminovala rizika uživatelů informací z účetní závěrky dané účetní jednotky.

Šteker a Struhařová (2012, s. 41) popisují nutnost stanovení si hladiny významnosti z důvodu, že auditor není schopen během auditu prozkoumat všechny účetní položky.

3.4.1 Testování spolehlivosti vnitřních kontrol

Na základě porozumění systému v účetní jednotce může auditor provést testování spolehlivosti, kterými se utvrdí o funkčnosti vnitřního kontrolního systému.

Testování spolehlivosti může auditor provádět:

- Přímou metodou – pozorování např. při inventuře
- Nepřímou metodou – dotazování, diskuze se zainteresovanými pracovníky

Výsledkem testů spolehlivost vnitřních kontrol je výše rizika možného vzniku účetní chyby a jiné nesprávnosti a míra spolehlivosti vnitřních kontrol. Na základě vyhodnocení následně postupuje v testech věcné správnosti.

3.4.2 Testování věcné správnosti

„Testy věcné správnosti provádí auditor, aby shromáždil důkazní informace k jednotlivým tvrzením,...., s cílem odhalit významné nesprávnosti.“ (Müllerová, Králíček a spol., 2014, s. 262)

Test věcné správnosti se provádí pro každou položku účetních výkazů.

Šteker a Struhařová (2012, s. 44) definují tyto nejvýznamnější analytické testy věcné správnosti:

- Porovnání skutečných zůstatků s očekávanými zůstatky, které si auditor předem stanovil
- Relace mezi jednotlivými položkami (vývoj mzdových nákladů a počet zaměstnanců)
- Porovnání běžného účetního období s minulým účetním obdobím
- Porovnání skutečnosti běžného období se zveřejněnými údaji srovnatelných podniků

3.4.3 Testování detailních údajů

„Při plánování testů detailních údajů stanovil auditor zůstatky, u kterých bude testovat všechny zaúčtované položky, vybrané položky nebo použije výběr položek pomocí vzorku. Auditor rovněž určí, zda bude zůstatky testovat na nadhodnocení nebo podhodnocení. Potenciální chyby způsobující nadhodnocení představují neplatnost operace nebo její zaúčtování v nesprávné vyšší částce, případně zaúčtování do nesprávného období. Potencionální chyby způsobující podhodnocení představují nezaúčtování některých uskutečněných transakcí, jejich zaúčtování v nesprávné nižší částce nebo zaúčtování do nesprávného období.“ (Müllerová, 2008, s. 85)

K testování a výběru vzorku se používají nestatistické nebo statistické metody, např. výběr náhodného vzorku testovaných dokladů pomocí náhodných čísel.

4 ÚČETNÍ CHYBY

Základním cílem účetní závěrky je poskytnutí poctivého a věrného obrazu o účetnictví a finanční situaci účetní jednotky. Aby došlo k naplnění tohoto cíle, je zákonem o účetnictví stanovena povinnost vést účetnictví takovým způsobem, který bude průkazný, správný, úplný a srozumitelný všem zainteresovaným stranám. Existence účetních chyb by mohla porušit tuto povinnost a snížit tím kvalitu účetních výkazů, resp. celého účetního systému.

Účetní chyby lze chápat různým způsobem. Může se jednat o účetní chyby, které jsou způsobeny stylem vedení účetnictví (např. účetnictví vedené „rukou“ na papíře) nebo se může jednat o chyby, které ovlivňují náplň účetnictví (např. chybné účtování).

4.1 Příčiny vzniku

„Nesprávnosti účetnictví mohou vznikat v účetních jednotkách ve všech fázích sběru a zpracování účetních informací a ve všech účetních záznamech, tj. zejména v účetních dokladech, účetních zápisech, účetních knihách, odpisovém plánu, inventurních zápisech, účtovém rozvrhu, účetní závěrce a výroční zprávě.“ (Schiffer, 2010, s. 251)

Podle Schiffera (2010, s. 251) je příčinou vzniku chyb v účetnictví fakt, že všichni dotčení pracovníci nedodržují platné právní předpisy a to především z těchto příčin:

- Záměrné nedodržení ve snaze získat pro podnikatelský subjekt výhody nebo spáchání podvodu
- Nedbalost výkonu práce, kdy zaměstnanci nevěnují plnou pozornost činnosti při plnění svých pracovních povinností
- Nevědomě, především v důsledku chybné interpretace či aplikace právních předpisů

4.2 Chyby v účetních dokladech

Schiffer (2010, 250 – 253) uvádí ve svém publikaci, že každá účetní jednotka má stanoveny vnitřní procesy oběhu účetního dokladu v rámci společnosti. Chyby v účetních dokladech mohou tedy vznikat kdekoliv v koloběhu účetního dokladu. Tyto chyby výrazně ovlivňují zpracování účetního případu. Pokud se chyby neodhalí v počátku, většinou se chyba ponese až do účetních knih.

Chyb v účetních dokladech se může objevit celá řada. Níže je tedy uveden pouze stručný souhrn, v čem přesně vznikla účetní chyba na účetním dokladu:

- Nesprávný či nejasný popis účetního případu, který při dalším zpracování povede k chybnému zaúčtování účetního případu
- Souvztažné účty neodpovídají účtovacímu předpisu, podle kterého by měl být účetní případ zaúčtován
- Chybně zapsána částka na účetním dokladu z nepozornosti
- Chybně stanovena či přepočtena cizí měna na domácí měnu
- Chybné množství na skladové příjemce, skladové výdejce či jiném vnitřním účetním dokladu
- Porušení aktuálního principu – účetní doklad je účtován v období, do něž podle obsahu nepatří

4.3 Chyby v účetních knihách

Informace, které jsou obsahem účetních knih, slouží jako podklad pro sestavení účetní závěrky. V případě, kdy účetní knihy obsahují chybu, je riziko sestavení chybné účetní závěrky poměrně vysoké. Chyby v účetních knihách mohou mít i vliv na daňové povinnosti účetní jednotky, např. DPH, daň z příjmů, atd.

Chyby v účetních knihách mohou mít tuto podobu:

- Nesprávné zaúčtování správného účetního dokladu
- Správné zaúčtování účetního dokladu obsahující chybu na příslušných souvztažných účtech
- Nesprávný převod zůstatků nebo obrátů jednotlivých účtů při uzávěrkových operacích
- Nezaúčtování účetních případů, k nimž chybí účetní doklad
- Opomenutí zaúčtování účetního případu

4.4 Oprava chyb před sestavením účetní závěrky

Jak uvádí Schiffer (2010, s. 254) každá chyba v účetní knize vyžaduje výjimečný přístup. Jelikož se jedná o vybočení z jednotné metodiky, je potřeba k odstranění zjištěné chyby přistoupit důsledně, aby nebyla porušena zásada, kdy účetní jednotky účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, do období s nimiž časově a věcně souvisí.

V případech, kdy dojde k objevení chyby ještě před sestavení účetní závěrky, je možné chybu opravit bez nutnosti nového sestavování účetní závěrky.

Jak již bylo několikrát uvedeno, vnitřní kontrolní systém účetní jednotky by měl být nastaven takovým způsobem, aby se na účetní chyby přišlo v co nejkratším časovém období od jejího vzniku.

Pokud vnitřní kontrolní systém chybu neodhalí, má účetní jednotka níže uvedené možnosti, jak účetní chybu opravit:

- Chybný údaj se na účetním dokladu přeškrtně takovým způsobem, aby chybný údaj zůstal nadále čitelný. Zaměstnanec, který chybu opravil, označí účetní doklad datem opravy a připojí svůj podpis. Následně je na účetní doklad dopsán správný údaj
- Vystavení interního opravného účetního dokladu a na jeho základě správné zaúčtování souvztažným účetním zápisem

4.5 Nejčastější chyby zjištěné při auditu

Metodická směrnice firmy Audit a Účetnictví, s.r.o. (Hula, 2009, s. 3-9) vyhodnotila jako nejčastější chyby zjištěné při auditu následující:

- Absence nebo nevhodná interpretace vnitropodnikových směrnic
 - Není jednoznačně stanovena volba účetní metody a není dodržena zásada průkaznosti, např. stanovení doby účetních odpisů položek dlouhodobého majetku
 - Při personální změně vzniká riziko, že nebude účtování vedenou stejným postupem či metodou
- Chybně provedena inventarizace
 - Absence harmonogramu inventarizace a inventarizační komise
 - Inventarizace nebyla provedena kompletním způsobem, tj. dokladově i fyzicky
 - Absence inventarizačních zápisů a příloh ke všem oblastem inventarizace
- Chybná hodnota aktiv v netto hodnotě
 - Nerozpuštění opravných položek při úhradě pohledávek, která byla považována za nedobytnou
 - Kurzové rozdíly
 - Nevytvoření opravných položek k bezobrátkovým zásobám
- Špatné vykázání v účetních výkazech do jiné položky než věcně patří
 - Dlouhodobé poskytnuté úvěry vykázány do oběžných aktiv

- Nejasné vyčíslení podílů – ovládaná a ovládající osoba, podstatný vliv
- Lidský faktor
 - Chybné sestavení přílohy
 - Chybně uvedené hodnoty z účetních výkazů do přílohy k účetní závěrce

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 O SPOLEČNOSTI

Analyzovaný podnikatelský subjekt XYZ s.r.o. byl zapsán do obchodního rejstříku ke dni 4.1.1993. Společnost je zapsána v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Brně.

Obchodní firma:	XYZ s.r.o.
Sídlo:	Brno
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Základní kapitál:	100 000 Kč, splaceno 100% vkladu
Způsob jednání:	Společnost zastupuje samostatně jednatel

5.1 Činnost podnikatelského subjektu

Podle výpisu z obchodního rejstříku je obecným hlavním předmětem podnikání výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Hlavním předmětem podnikání společnosti je prodej zboží a výrobků pro využití v automobilovém průmyslu. Jedná se o drobné komponenty a příslušenství do osobních automobilů.

V rámci vedlejší podnikatelské činnosti se společnost zabývá výrobou elektřiny díky vlastní fotovoltaické elektrárně, kdy převážnou část elektřiny využívá pro vlastní potřebu a část odvádí do distribuční sítě dle zákonem stanovených podmínek.

Podnikatelský subjekt se orientuje především na český a slovenský trh, menší podíl z celkových tržeb pak připadá i na trhy jiných členských zemí EU.

Veškerá činnost vybraného subjektu je v souladu s normou řízení kvality ISO 9001:2009, nově bude přecházet na aktualizovanou normu ISO 9001:2016. Důvody zavedení normy řízení kvality ISO 9001:2009 vycházely především z požadavků zákazníků z oblasti automobilového průmyslu, kdy je tato norma v drtivé většině primárním předpokladem pro zavedení spolupráce na úrovni dodavatel – odběratel. O zavedení dalších norem zatím společnost neuvažuje vzhledem ke své velikosti a finanční náročnosti implementace norem.

5.1.1 Klasifikace ekonomických činností společnosti dle CZ-NACE

Klasifikace dle CZ-NACE do jednotlivých oblastí probíhá dle typu živnostenského oprávnění, činnosti. Tyto údaje lze vyčíst z portálu MFČR rejstříku ARES.

29320: Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla

- 00: Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
- 35110: Výroba elektřiny
- 49410: Silniční nákladní doprava

5.2 Lidské zdroje

Společnost v současné době zaměstnává 49 zaměstnanců, z toho 3 zaměstnanci jsou součástí vedení společnosti. V předchozím roce, tj. 2015 bylo evidováno 47 zaměstnanců včetně 3 vedoucích pracovníků. Nárůst zaměstnanců na současný stav byl především v oblasti administrativy a výroby. Díky ekonomickému růstu ekonomiky i společnosti samotné se přistoupilo k náhodnému využívání brigádníků při zvýšené produkci.

Zaměstnanci mají k dispozici různé firemní benefity, včetně podílů na půlročním plnění tržeb dle stanovených ročních plánů. Dále jsou zaměstnanci pravidelně proškolení v rámci svých pracovních zařazení.

Nábor nových zaměstnanců do oblasti administrativy je realizován především pomocí personálních agentur. Zaměstnanci do výroby jsou pak hledáni přes pracovní portály (např. jobs.cz, prace.cz) a Úřad práce. Společnost také vidí velký potenciál v absolventech středních a vysokých škol technického zaměření, proto je plně otevřena ke spolupráci se studenty v rámci odborných praxí a závěrečných prací.

5.3 Marketing

Společnost si je vědoma důležitosti správně orientované reklamy, a proto cílí na konkrétní segment trhu, resp. automobilový trh. Podvědomí o nabízeném produktu zvyšuje reklamou v tištěných odborných periodikách, dále pak i pravidelně publikuje odborné články.

V posledních letech se do popředí dostávají analytické možnosti internetu a jejich využití při hledání potencionálních zákazníků, sledování konkurence, určování klíčových slov při vyhledávání, apod. Jako jednu z možností lze uvést analýzu konkrétních návštěvníků firemních webových stránek za pomoci Google Analytics.

Podnikatelský subjekt posiluje pozitivní obraz společnosti v očích veřejnosti především díky sponzoringu. Sponzoring provádí na vybrané projekty se zaměřením především na děti a mládež, sport a jiné kulturní a nadační akce pořádané v okolí města Brna.

5.4 Strategické cíle

Společnost se snaží každý rok dosáhnout stanovených nejen finančních cílů, ale také i strategických cílů, které mají většinou dlouhodobý charakter:

- Nadstandardní péče o klíčové zákazníky společnosti, kteří tvoří největší podíl na celkových tržbách
- Upevnění pozice na trhu
- Udržení stávající kvality zboží a výrobků společnosti
- Posílení role marketingu ve společnosti s orientací na cílový segment trhu
- Zvyšování odborné kvalifikace zaměstnanců
- Neustále zlepšování výrobních a administrativních procesů s ohledem na náklady a časovou náročnost
- Větší podíl na trzích členských zemí EU
- Rozšíření portfolia zákazníků

6 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA

Jak vyplývá z teoretické části, prvotním krokem před sestavením účetní závěrky je provedení účetní uzávěrky. Každé účetní oddělení by mělo pravidelně provádět kontrolu účetnictví. Tato kontrola může být přínosem pro společnost z těchto důvodů:

- Včasné odhalení chyby zamezí budoucí dopady do účetní závěrky
- Lépe se chyba opravuje v měsíci, ve kterém vznikla, než chyba, která vznikla například v lednu a opravovat se bude až v listopadu téhož účetního období
- Včasné odhalení možných podvodů či podezřelých účetních případů

Analyzovaný podnikatelský subjekt od začátku roku 2016 zavedl účetní uzávěrky s měsíčním intervalem. Společnost získala tak lepší přehled o aktuálním stavu a vývoji společnosti za jednotlivé měsíce. Inventarizace je i nadále prováděna pouze jednou ročně v rámci komplexní účetní uzávěrky.

Cílem analýz v účetnictví společnosti XYZ s.r.o. je zkoumání, zda k účetní chybě došlo či nikoliv, jakým způsobem je chyba odhalena a jaká nápravná opatření společnost zavede, aby se již chyba neopakovala v následujících účetních obdobích. Součástí níže uvedených analýz může být také doporučení na zefektivnění práce účetního oddělení.

6.1 Průběžné analýzy odhalující možné chyby

6.1.1 Analýza zásady podvojnosti

Zda je dodržena zásada podvojnosti účetního zápisu, lze ověřit jednoduchou rovnicí strana Má Dáti se musí rovnat straně Dal, pokud se tyto strany nerovnaj, pak je účetní případ chybně zaúčtován. Tuto zásadu lze uplatnit při kontrole počátečních a konečných stavů na jednotlivých účtech, při kontrole obrátů, apod.

Zásada podvojnosti je již nastavena ve většině účetních programů a uživatel je při účtování vždy upozorněn, že účetní případ nesplňuje podmínku podvojného zápisu, tj. zápis na stranu Má Dáti a Dal.

6.1.2 Analýza číselných řad

Každá dokladová řada vystavených či přijatých dokladů má svoji vlastní číselnou řadu. Pohledem lze jednoduše zjistit, zda nebyla souvislost dané číselné řady porušena.

- **Test:** V dokladové řadě vystavených faktur obchodní referent smazal více jak měsíc starou vystavenou odběratelskou fakturu za prodej výrobků. Zákazník chce část výrobků vrátit a část si ponechat. Obchodní referent vyhodnotil, že pro něj nejjednodušším řešením bude smazat vystavenou fakturu z předchozího měsíce a vystavit fakturu na novou na část výrobků, které se zákazník ponechá.
- **Výsledky:** Při dohledávání jiného účetního dokladu v dané dokladové řadě si účetní náhodně všimla, že je mezera v číselné řadě. Po pečlivějším pátrání přišla na výše uvedený problém. Chybu ihned opravila, vystavením původní faktury a vystavením dobropisu na výrobky, které se vrací od zákazníka. Po vracení budou výrobky naskladněny zpět na sklad.
- **Doporučení:** Proškolit všechny zainteresované zaměstnance na správný postup při těchto situacích. Co nejužší kruh vybraných zaměstnanců by měl mít přístup ke změně a mazání účetních dokladů, nicméně vždy v aktuálním měsíci. V předchozích měsících pouze se schválením účetního oddělení. Zbývající zaměstnanci by měli mít odepřený přístup měnit a mazat účetní doklady.

6.1.3 Analýza duplicit dokladů

V praxi je dnes stále více preferovaný způsob zasílání elektronické faktury, tzv. E-Invoice, kdy faktura je zaslána pouze emailem a slouží jako originál dokladu pro účetní jednotku. S tímto trendem se bohužel objevily i potíže, jakým způsobem rozeznat „originál“ od dalších možných vytištěných kopií, jelikož faktury můžou být zasílány na více oddělení zároveň.

- **Test:** Do oběhu v účetní jednotce byly poslány dvě duplicitní faktury v různém časovém sledu. Originál přijaté faktury byl předán na účetní oddělení, kopie identické přijaté faktury byla předána ze strany nákupu na účetní oddělení cca s týdenním zpožděním. Jednalo se o přijaté faktury za pravidelně pořizovaný materiál.
- **Výsledky:** První originál přijaté faktury byl zaúčtován. Kopie přijaté faktury byla cca po týdnu opět zaúčtována, jelikož účetní nepoznala, že již má tento doklad v evidenci, jelikož se jednalo o pravidelný účetní případ.

- **Doporučení:** Nastavení v účetním SW hlídání duplicit, např. číslo přijaté faktury. Test duplicit může být nastaven např. na číslo přijaté faktury, resp. variabilní symbol faktury. V případě pozitivního testu nebude možno účetní případ zaúčtovat.

6.1.4 Analýza měsíčních obrátů

Analýza měsíčních obrátů na jednotlivých účtech může velmi rychle odhalit možné odklonění od normy. Při této analýze dochází k porovnání stavů mezi jednotlivými měsíci.

- **Test:** Z účetního programu byl sestaven obrát na nákladovém účtu 501.111 – Spotřeba materiálu – ložiska, po jednotlivých měsících v daném účetním roce. Průměrný obrát na tomto účtu je 250 tis. Kč, vychází z předchozího roku, tj. 2015.

Tab. 1. Analýza měsíčních obrátů na 501.111 (*vlastní zpracování*)

měsíc/rok	Částka Kč	v tis. Kč	%
01/2016	210 524	210	84 %
02/2016	190 479	190	76 %
03/2016	251 721	251	100%
04/2016	450 634	450	180 %

- **Výsledek:** Z výše uvedené tabulky vyplývá, že v měsíci dubnu 2016 je obrát na účtu 501.111 o 80 % nad běžným průměrem, tj. 250 tis. Kč. Účetní zkontrolovala za měsíc duben 2016 všechny účetní pohyby na tomto účtu a došla k závěru, že na účet byla zaúčtována přijatá faktura za spotřebu jiného materiálu, který má analytické označení 501.112. Došlo tedy k chybnému zapsání účetního případu na jiný analytický účet.

6.1.5 Analýza saldokonta

- **Test:** Společnost má několik strategických dodavatelů ze zahraničí, kteří zasílají faktury s velkým časovým prodlením od dodání zboží. Forma zasílání faktur není jednotná, proto je riziko, že některé faktury nemusí být evidovány v účetnictví podnikatelského subjektu. V některých případech je faktura zaslána poštou, někdy mailem, někdy poštou na konkrétní osobu na nákupním oddělení. S ohledem na měsíční uzávěrky společnosti je tato situace nežádoucí.

- **Výsledek:** Faktury od „problémových“ dodavatelů se nedostaly na účetní oddělení. Přijaté zboží bylo tedy účtováno jako zboží na cestě, i když fyzicky již bylo ve skladu, ale chyběla faktura za dodané zboží. Po vypršení splatnosti „nezaevidované“ faktury, dodavatel poslal upomínku za neuhrazenou fakturu, včetně penále.
- **Doporučení:** Z výše uvedených příčin se účetní rozhodla potvrzovat každý měsíc s vybranými obchodními partnery saldokonto, tj. soupis vzájemných pohledávek a závazků. Potvrzení saldokonta se předejde riziku, že některá faktura nebude zaeviodovaná v účetnictví a neobjeví se, až po uzavření měsíce, se kterým je účetně spjata. Pokud chybí jakákoliv pohledávka/závazek v účetnictví druhé strany, je patřičný doklad bez prodlevy zaslán ke zpracování.

6.2 Analýza vybraných uzávěrkových operací

Uzávěrkové operace zahrnují celou řadu činností a kroků, které by měly vést k úplnému a věcnému zobrazení účetnictví účetní jednotky společnosti XYZ s.r.o.

6.2.1 Analýza kurzových rozdílů

V roce 2015 při přecenění pohledávek, závazků, bankovního účtu a pokladny v cizí měně EUR kurzem stanoveným k 31.12. byly zjištěny tyto kurzové rozdíly.

Tab. 2. Zjištěné kurzové rozdíly (*vlastní zpracování*)

Účet	Částka v tis. Kč	Typ
Pohledávky – odběratelé	17	Kurzová ztráta
Závazky – dodavatelé	9	Kurzová ztráta
Bankovní účet EUR	3	Kurzová ztráta
Pokladna EUR	1	Kurzová ztráta

Kurz cizí měny EUR byl stanoven ČNB ke dni 31.12.2015 na 27,025 Kč/EUR. V průběhu roku se pohyboval kurz EUR vůči Kč nad hodnotou 27,025 Kč/EUR. Společnost správně zaúčtovala kurzové rozdíly, resp. kurzovou ztrátu k rozvahovému dni na nákladový účet 563 – Kurzové ztráty. V případě kurzového zisku by společnost účtovala na výnosový účet 663 – Kurzové zisky. Ve výkazu zisků a ztrát se zahrnuje do položky Ostatní finanční náklady, popř. Ostatní finanční výnosy.

6.2.2 Analýza časového rozlišení

Společnost XYZ s.r.o. má v evidenci smlouvy s dodavateli služeb, z nichž vyplývá povinnost hradit závazky před vznikem nákladů, resp. vybraný subjekt si předplácí služby na následující čtvrtletí nebo rok. Jedná se především o služby pojišťovny ALLIANZ, reklamní agentury, dodavatelé podnikového software.

V roce 2014 společnost v rozvaze vykázala v časovém rozlišení na účtu 381 – Náklady příštích období konečný stav 433 tis. Kč. Počátkem roku 2015 došlo k zaúčtování nákladů na příslušné nákladové účty dle typu služby.

- **Test:** Na nákladovém účtu 518.204 – Ostatní služby Pojištění budovy provedeme kontrolu, zda probíhá účtování správně. Ze smlouvy s pojišťovnou vyplývá roční závazek za pojištění budovy ve výši 90 tis. Kč, který byl hrazen koncem roku 2014, ale pojistné se nákladově vztahuje k roku 2015. V roce 2015 tedy došlo ke vzniku nákladu a zaúčtování na příslušné účty. V průběhu roku 2015 došlo ke změně smlouvy a pojištění se bude hradit na období dvou let ve výši 158 tis. Kč. Na konci účetního období 2015 účetní účtovala o časovém rozlišení příštích období na celou částku 158 tis. Kč. Počátkem roku 2016 zaúčtovala vznik nákladu – pojištění budovy v plné výši 158 tis. Kč.

Tab. 3. Účtování 518.204 – Ostatní služby/Pojištění budovy (*vlastní zpracování*)

Popis	Částka v tis. Kč	MD/D
2015		
Zaúčtování pojistného - 2015	90	518.204/381.112
Úhrada pojištění 2016 a 2017	158	381.112/221.100
2016		
Zaúčtování pojistného - 2016	158	518.204/381.112

- **Výsledek:** Kontrolou účtu bylo zjištěno, že zaúčtování pojistného za rok 2015, které se hradilo v roce 2014, proběhlo bez účetní chyby. Nicméně v roce 2015 došlo k úhradě pojistného na období dvou let, jak stanovuje nová smlouva, ve výši 158 tis. Kč. V roce 2016 musí dojít k zaúčtování nákladu pouze v takové výši, která připadá na rok 2016, resp. 158 tis. Kč vydělit počtem let plnění dle smlouvy. Správně tedy musí být účtováno o nákladu na účtu 518.204 ve výši 79 tis. Kč v roce 2016. Účet 381.112 – Náklady příštích období se sníží o polovinu závazku,

tj. 79 tis. Kč. Zde účetní společnosti chybně účtovala. Chyba byla odstraněna před sestavením účetní závěrky za účetní období 2016.

6.2.3 Analýza opravných položek

Z vnitřních směrnic podnikatelského subjektu bylo zjištěno, že opravná položka k pohledávkám se vytváří u pohledávek starších 365 dnů od data splatnosti. Během rozhovoru s účetní bylo zjištěno, že neeviduje v daný moment žádné pohledávky kratší 365 dnů od data splatnosti, u kterých je předem známo, že nedojde k jejich úhradě. Metodou pozorování byla zjištěna níže uvedená časová struktura pohledávek z obchodních vztahů v účetním období 2015.

Z uvedených dat vyplývá, že v evidenci podnikatelského subjektu jsou pohledávky v celkové částce 166 tis. Kč v období po splatnosti 181 – 365 dní. Detailním pozorováním bylo zjištěno, že se jedná o jednu neuhrazenou pohledávku za dodané zboží. Neuhrazená pohledávka byla urgována prostřednictvím upomínek, osobního jednání, nicméně zatím bez výsledku. Na základě směrnic tedy společnost správně vytvořila k pohledávkám opravnou položku ve výši 166 tis. Kč. O odpisu pohledávky bude společnost XYZ s.r.o. rozhodovat až v příštím účetním období 2016.

Tab. 4 Časová struktura pohledávek (*vlastní zpracování*)

Pohledávky	Částka v tis. Kč
Do splatnosti	4 948
Po splatnosti 1 – 90 dní	3 475
Po splatnosti 91 – 180 dní	0
Po splatnosti 181 – 365 dní	166

6.2.4 Analýza dohadných položek

Společnost XYZ s.r.o. vykazuje dohadné účty aktivní i pasivní. Na dohadných účtech se účtuje pouze v případech, kdy není předem známa výše výnosů nebo nákladů ke konci účetního období, jelikož vyúčtování probíhá až po skončení účetního období. Dohadný účet aktivní obsahuje především pohledávky za dodavatelem ABC a.s., který společnosti vyplácí roční bonusy za odkoupený materiál. Dohadné účty pasivní využívá společnost XYZ s.r.o. k zachycení závazků vůči dodavatelům materiálu a služeb, např. dodavateli

energie, plynu, apod. Odhady nákladů nebo výnosů se dělají především na základě srovnatelného minulého období.

Dohadný účet aktivní

- **Test:** V roce 2014 provedla společnost XYZ s.r.o. odhad na výši bonusu od dodavatele ABC a.s. ve výši 68 tis. Kč. Tento odhad byl zachycen na účtu 388.101 – Dohadný účet aktivní – ABC Bonusy souvztažně s výnosovým účtem 648.101 – Ostatní provozní výnosy - Bonusy. V lednu 2015 byl dodavatelem vyčíslen nárok na dodavatelský bonus ve výši 70 tis. Kč. Účetní bonus zaúčtovala ve výši 70 tis. Kč na stranu Má Dáti na účet 311.100 – Pohledávky z obchodních vztahů a na stranu Dal účtu 388.101 – Dohadný účet aktivní – Bonusy.
- **Výsledek:** Účetní správně zachytila odhad výše bonusu na příslušných účtech v roce 2014. Po zjištění skutečného nároku v roce 2015 provedla také správné zaúčtování na účty 311.100/388.101. Nicméně dohodná položka byla vytvořena ve výši 68 tis. Kč a skutečný nárok byl 70 tis. Kč. Vzniklý rozdíl již zaúčtován nebyl. Je potřeba tedy ještě zúčtovat rozdíl ve výši 2 tis. Kč na účty 388.101/648.101.

Dohadný účet pasivní

- **Test:** V únoru 2016 společnost XYZ s.r.o. přijala fakturu na částku 55 tis. Kč od dodavatele za raut během firemní akce vánočního večírku v prosinci 2015. Účetní přijatou fakturu zaúčtovala standardně do běžného účetního období roku 2016 na účty 513.115/321.100.
- **Výsledek:** Účetní postupovala chybně. V prosinci 2015 mělo být účtováno o dohadné položce za občerstvení na vánočním večírku dle předem známé cenové kalkulaci. Cenová kalkulace rautu na částku 53 tis. Kč by se zobrazila v prosinci 2015 na účty 513.115/389.100. V únoru 2016, kdy byla přijata faktura, se měla dohadná položka zrušit. Správně mělo být účtováno 55 tis. Kč souvztažně na účty 389.100 – Dohodné položky pasivní a 321.100 – Dodavatelé. Rozdíl 2 tis. Kč by se zúčtoval 513.115/389.110. Byla tedy porušena zásada časového a věcného zobrazení účetního případu. Chyba byla zjištěna v rámci uzávěrkových operací a nebyla tedy promítnuta do účetní závěrky.

6.3 Analýza inventarizace vybraného majetku

Společnost XYZ s.r.o. provedla inventarizaci veškerého majetku a závazků. U zásob byla provedena fyzická inventura pracovníky skladu. Z inventurního soupisu je známo, že zjišťování skutečných stavů bylo provedeno počítáním. Ověření správnosti účtování se analyzuje u vybraného druhu zásob – ložiska, která společnost eviduje na účtu 132.110. Výsledek provedené inventury byl zaznamenán na inventurním soupisu. Při pohledu na níže uvedený výňatek z inventurního soupisu skladu ložisek je zřejmé, že společnost musí zaúčtovat kladnou i zápornou diferenci u zásob – ložisek.

Tab. 5. Výňatek z inventurního soupisu – sklad ložiska (*vlastní zpracování*)

Název zboží	stav před inventurou		stav po inventuře		
	Množství Ks	Ocenění Kč	Množství ks	Ocenění Kč	Diference kladná/záporná
Ložiska 156	207	11 488,50	200	11 100	záporná
Ložiska 180	4 706	143 062,40	4 712	143 244,80	Kladná

Účetní obdržela inventurní soupisy a zaeviduje je do účetního softwaru, aby mohl program dokončit inventarizaci. Následně dojde k zaúčtování zjištěných stavů, diferencí. U druhu zásob jako jsou ložiska je vyloučen přirozený úbytek. V případě kladné difference se jedná o přebytek a znamená pro společnost provozní výnos, o kterém společnost účtuje na účtu 648.200 – Ostatní provozní výnosy – Přebytky skladu. Pokud se jedná o zápornou diferenci, představuje provozní náklad zachycený na účtu 549.119 – Inventarizační manka. Účetní správně zaúčtovala zápornou diferenci ve výši 388,50 Kč na účty 549.119 a 132.100. Kladná difference byla zaevidovaná v částce 182.40 Kč na účty 132.100 a 648.200. Chybné zaúčtování zjištěných výsledků inventury zásob – ložisek nebylo tedy prokázáno. Hypoteticky by mohlo dojít k chybnému přepsání výsledků inventur z papírových inventurních soupisů do elektronické podoby. V tomto případě by se jednalo o chybu z nepozornosti, ale tento skutek nebyl prokázán.

6.4 Doplnkové formuláře

Společnost může zavést celou řadu kontrol a ochranných mechanismů, aby předešla chybám v účetnictví. V praxi každá společnost využívá jiný účetní software. Některé společ-

nosti mají zabudovaný modul účetnictví ve svých ERP (podnikových informačních systémech). Menší společnosti využívají samostatný účetní software, např. Pohoda. Analyzovaný podnikatelský subjekt vede účetnictví v jednom z modulů podnikového informačního systému, který zastřešuje veškeré oblasti dle potřeby společnosti (sklady, marketing, výroba, nákup, prodej, analýzy, apod.). V případě, že daný software nenabízí možnost tvorby kontrol, přichází v úvahu i užití doplňkových formulářů. Doplňkový formulář si může účetní jednotka jednoduše vytvořit v tabulkovém editoru MS Excel.

6.4.1 Evidence účetních oprav

Průběžná evidence během účetního období může poskytovat vzácný zdroj, který pomůže účetním při jejich výkonu práce. Hlavním smyslem této evidence je prevence, aby se předcházelo vzniku chyb a následné opravě. Evidence účetních oprav může být zavedena vnitřní směrnicí společnosti.

Struktura formuláře evidence účetních oprav může mít tuto podobu:

- Datum provedení opravy
- Popis opravy
- Druh opravy (dokladová/bezdokladová)
- Kdo opravu provedl

7 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Součástí účetní závěrky jsou dva výkazy, které budou analyzovány na možné chyby v účetní praxi. Jedná se o rozvahu a výkaz zisků a ztrát společnosti XYZ s.r.o. Ve finanční analýze jsou zpracovány tři po sobě jdoucí účetní období. Pro analýzu účetní závěrky jsem zvolila pouze jedno období, a sice účetní období 2015. Účetní metody a jiné postupy, které praktikuje podnikatelský subjekt XYZ s.r.o. budou uvedeny níže. Pro účely této práce jsem vybrala pouze některé účetní postupy, které zapadají do celkového tématu praktické části bakalářské práce.

Ověřované účetní období: 1.1. – 31.12.2015

Rámec účetního výkaznictví: České účetní předpisy

7.1 Účetní metody společnosti

Účetnictví společnosti a účetní závěrka za účetní období, které trvalo od 1.ledna 2015 do 31.prosince 2015 bylo sestaveno v souladu s následující legislativou:

- Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví v platném znění
- Vyhláška č. 500/2002 Sb. v platném znění
- České účetní standardy pro podnikatele v platném znění

Společnost dodržuje obecné účetní zásady, zejména pak dbá na dodržování zásady o oceňování majetku historickou cenou, zásady věcné a časové souvislosti, zásady opatrnosti a v neposlední řadě dbá na dodržení zásady o nepřetržité době trvání účetní jednotky.

Účetní výkazy jsou vyjádřeny v domácí měně, resp. v koruně české. Vykazovány jsou v tisících Kč. Během účetního období nedošlo k odchýlení od účetních metod. Lze tedy vyloučit chyby v účetnictví, z důvodu používání nové účetní metody.

7.2 Vybrané účetní postupy

7.2.1 Dlouhodobý hmotný majetek

Dle účetních předpisů účtuje účetní jednotka o dlouhodobém hmotném majetku v případě, kdy je doba použitelnosti delší než 1 rok a jeho ocenění převyšuje částku 40 tis. Kč. Vnitřní účtovou směrnicí je dále stanoveno, že účtovat o dlouhodobém hmotném majetku lze i v případě, kdy je doba použitelnosti delší než 1 rok a pořizovací cena je více jak 10 tis. Kč.

Pořízení nového dlouhodobého hmotného majetku se oceňuje pořizovací cenou, která je snížena o oprávky a zaúčtovanou ztrátu ze snížení hodnoty. Dlouhodobý hmotný majetek, který byl vytvořen vlastní činností, se oceňuje přímými náklady a nepřímými náklady, které bezprostředně souvisely s jeho vytvořením.

Při odpisování dlouhodobého majetku se využívá metoda lineárních odpisů, doba odepisování jednotlivých položek DHM je uvedena v následující tabulce.

Tab. 6. Odpisování dlouhodobého hm. majetku společnosti (*vlastní zpracování*)

Položka DHM	Metoda	Doba odpisů
Stavby, budovy	lineárně	30 let
Výrobní stroje	lineárně	10 let
Vozový park	lineárně	5 let

7.2.2 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobým nehmotným majetek je chápán majetek s dobou použitelnosti delší než 1 rok a výši ocenění nad 60 tis. Kč. Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku je oceněno pořizovací cenou, která je snížena o oprávky a zaúčtovanou ztrátou ze snížení hodnoty.

Odepisování dlouhodobého nehmotného majetku se stanovuje lineární metodou odepisování.

Tab. 7. Odpisování dlouhodobého nehm. majetku společnosti (*vlastní zpracování*)

Položka DNM	Metoda	Doba odpisů
Software	lineárně	3 let
Ocenitelná práva	lineárně	6 let
Jiný DNM	lineárně	6 let

7.2.3 Zásoby

Pořízení zásob se oceňuje pořizovací cenou, které v sobě zahrnuje cenu pořízení a vedlejší pořizovací náklad, především dopravné. Pohyb zásob se účtuje na principu metody FIFO. Opravné položky k zásobám se tvoří podle staří zásob a případné využitelnosti zásob k prodeji.

7.2.4 Pohledávky

Pohledávky jsou oceňovány nominální hodnotou. Opravné položky se tvoří ke všem pohledávkám, které nebyly uhrazeny 365 dnů od data splatnosti. Dále je možno opravnou položku vytvořit i k pohledávce s dobou po splatnosti menší než 365 dní, u které je již předem známo riziko, že nebude uhrazena.

7.2.5 Rezervy

Rezervy společnost vytváří z důvodu budoucích rizik a výdajů na předem známý účel a je pravděpodobnost, že v budoucnu nastanou. Částka a datum nejsou předem známy. Rezervy v roce 2016 slouží na nevybranou dovolenou zaměstnanců a na bonusy vedení. Rezerva na nevybranou dovolenou byla vytvořena na základě průměrných mzdových nákladů, odvodů na sociální a zdravotní pojištění a na základě analýzy nevybrané dovolené k datu účetní závěrky. Rezerva na bonusy vedení vychází z analýzy pracovních smluv.

7.2.6 Přepočítání cizí měny na domácí měnu

Přepočítání cizí měny probíhá na základě kurzu vydaným Českou národní bankou k datu účetního případu. Cizí měna v účetní závěrce je přepočtena vyhlášeným kurzem Českou národní bankou v datu sestavení účetní závěrky.

7.2.7 Výnosy

Účtování výnosů je účtováno v hodnotě plnění, které bylo přijato nebo bude přijato a jedná se o pohledávky za zboží a služby, které byly realizovány z běžné činnosti. Odčítají se slevy, daně z přidané hodnoty a jiné daně, které souvisí s účetním případem.

O tržbách z prodeje výrobků a zboží se účtuje v momentě, převedení práv nebo k doručení na místo určení dle objednávek odběratelů.

7.3 Testování spolehlivosti vnitřních kontrol

Jak bylo napsáno v teoretické části, jako metody testu spolehlivosti vnitřních kontrol se může použít metoda pozorování nebo metoda rozhovoru se zaměstnanci společnosti, aj.

V průběhu účetního období analyzovaný podnikatelský subjekt XYZ s.r.o. zavedl, na doporučení z výsledků průběžných analýz odhalující možné chyby v kapitole účetní uzávěrky,

nebo měl zavedeny některé vnitřní kontroly, které zabránily či do budoucna zabrání vzniku účetních chyb.

Jedná se například o kontrolu saldokonta s odběrateli a dodavateli, kdy dochází k pravidelné confirmaci vzájemných pohledávek a závazků. Dále se jedná o kontrolu číselných řad nebo kontrolu směrnic a dodržování těchto směrnic zaměstnanci, kontrolu nastavení účetního software atd.

7.4 Analytický test věcné správnosti

7.4.1 Výkaz zisků a ztrát

V níže uvedeném analytického testu věcné správnosti výkazu zisků a ztrát se srovnává účetní období účetního roku 2015 s předchozím účetním rokem 2014 formou procentních změn.

Tab. 8. Analytický test výkazu zisků a ztrát 2014/2015 (vlastní zpracování)

Položka v tis. Kč	2014	2015	Změna
Tržby za prodej zboží	31 643	37 904	20 %
Náklady vynaložené na prodané zboží	20 604	26 433	28 %
Obchodní marže	11 039	11 471	4 %
Výkony	48 366	58 519	21 %
Výkonová spotřeba	33 735	44 020	30 %
Spotřeba materiálu a energie	26 464	32 785	24 %
Služby	7 271	11 235	55 %
Přidaná hodnota	25 670	25 970	1 %
Osobní náklady	15 366	19 954	30 %
Daně a poplatky	450	63	-86 %
Odpisy DNM a DHM	2 305	2 443	6 %
Tržby z prodeje DHM a materiálu	138	106	-23 %
Změna stavu rezerv a opravných položek a nákladů příštích období	811	857	6 %
Ostatní provozní výnosy	1 622	5 620	347 %
Ostatní provozní náklady	423	299	29 %

Provozní výsledek hospodaření	8 073	8 080	0 %
Daň z příjmu za běžnou činnost	1 467	1 636	12 %
VH za běžnou činnost	5 613	5 979	7 %

Na první pohled je nejvýznamnější změnou rozdíl ostatních provozních výnosů. Z dostupných účetních výkazů nelze jednoznačně určit důvod vzniku tohoto výrazného rozdílu.

Pro vyloučení účetní chyby by bylo vhodné provést detailní kontrolu účtů spadající do skupiny ostatních provozních výnosů.

Osobní náklady v účetním roce 2015 vzrostly díky zvýšení počtu zaměstnanců, tudíž tady se může chyba předběžně vyloučit. Dalším důvodem zvýšení osobních nákladů může být fakt, že došlo k individuálnímu zvyšování mezd nebo prémie.

U položky daně a poplatky by byla také vhodná detailní analýza a objasnění důvodu, proč došlo k tam výraznému snížení v účetním roce 2015.

Výkonová spotřeba je vzhledem k výkonům relativně odpovídající. K nárůstu mohlo dojít i díky zdražení některých vstupů. Stejně lze popsat i změnu u tržeb za zboží, kdy podnikatelský subjekt musel snižovat prodejní ceny vybraným zákazníkům z důvodu konkurenčního boje. Obchodní marže se tedy změnila pouze bezvýznamně, jelikož náklady na prodané zboží vzrostly více než tržby za prodané zboží. Z celkového zhodnocení analytického testu věcné správnosti výkazu zisků a ztrát můžeme předběžně vyloučit vysoké riziko účetní chyby v účetní závěrce.

8 FINANČNÍ ANALÝZA

Komplexnější obraz o podnikatelském subjektu nám poskytuje finanční analýza. Hlavním tématem této bakalářské práce není finanční analýza jako samostatné téma, proto nebude zpracována v širším rozsahu a nebude ani provedena analýza odvětví. Účelem použití finanční analýzy v této práci je charakteristika podnikatelského subjektu na základě účetní závěrky, resp. účetních výkazů společnosti. Jinými slovy řečeno, finanční analýza zachytí současnou finanční situaci podniku a podá rychlý přehled o slabých a silných stránkách finančního řízení společnosti.

8.1 Vstupní data

Jako základní vstupní informace jsou použity účetní výkazy – rozvaha a výkaz zisků a ztrát podnikatelského subjektu. V následující finanční analýze jsou užity pouze elementární metody. Pro lepší představu o finanční situaci podniku a kvalitnější podklady pro budoucí finanční řízení se doporučuje analyzovat, co nejvíce účetních období, nicméně pro účely této práce jsou dostačující pouze tři poslední účetní období. Pro rychlejší orientaci jsou před každou analýzou vytaženy z účetních výkazů používané položky z rozvahy a výkazu zisků a ztrát.

Analyzované období:	1.1. – 31.12.2013
	1.1. – 31.12.2014
	1.1. – 31.12.2015

8.2 Analýza poměrových ukazatelů

8.2.1 Analýza zadluženosti, majetkové a finanční struktury

Tab. 9. Vstupní data pro analýzu zadluženosti, majetkové a finanční struktury (*vlastní zpracování*)

ROZVAHA v tis. Kč	2013	2014	2015
Aktiva celkem	51 834	63 609	71 963
Dlouhodobý majetek netto	31 162	29 944	28 786
Vlastní kapitál	40 316	45 929	51 914
Cizí zdroje	11 516	17 680	20 049

Při pohledu na rozvahy společnosti, konkrétně na oddíl cizích zdrojů je zřejmé, že společnost nevyužívá v žádném analyzovaném účetním období žádné dlouhodobé cizí zdroje. V cizích zdrojích mají největší zastoupení právě krátkodobé závazky z obchodních vztahů. Je tedy zřejmé, že společnost nevyužívá bankovní či jiné finanční výpomoci, ať už dlouhodobé či krátkodobé.

Z následující tabulky vyplývá, že společnost nemá problém se splácením svých závazků a riziko schopnosti splácet je nízké. V žádném ze tří analyzovaných účetních období celková zadluženost nepřekročila hranici 30%.

Výsledky míry zadluženosti jsou také uspokojující, poměr cizích zdrojů vůči vlastnímu kapitálu je pod 40%. Dlouhodobý majetek společnosti je plně krytý z vlastního kapitálu, jelikož ukazatel je vyšší jak 1. Ukazatel krytí dlouhodobého majetku v posledních letech stále roste. Společnost tedy z vlastního kapitálu kryje stále větším podílem i oběžná aktiva.

Tab. 10. Analýza zadluženosti (*vlastní zpracování*)

	2013	2014	2015
Celková zadluženost	22,22 %	27,79 %	27,86 %
Míra zadluženosti	0,29	0,38	0,39
Krytí dlouhodobého majetku VK	1,29	1,53	1,80

8.2.2 Analýza rentability

Tab. 11. Vstupní data pro analýzu rentability (*vlastní zpracování*)

ROZVAHA v tis. Kč	2013	2014	2015
Aktiva celkem	51 834	63 609	71 963
Vlastní kapitál	40 316	45 929	51 914
Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč			
Tržby za prodej zboží	31 050	31 643	37 904
Tržby za prodej výrobků a služeb	38 144	48 993	58 171
Zisk netto	4 827	5 613	5 980
EBT	6 026	7 080	7 616

Podnikatelský subjekt dosahuje ve všech analyzovaných obdobích kladný výsledek hospodaření, tj. zisku.

Pro výpočet rentability tržeb byl použit EBT, aby nedošlo k ovlivnění výsledku daňovým zatížením. Z analýzy rentability tržeb vyplývá, že zisková marže společnosti má klesající tendenci. Rozdíl stavu v roce 2013 a v roce 2015 je 0,78%. Příčinou tohoto jevu může být situace na trhu v posledních letech, kdy společnost musela reagovat na konkurenci a tím pádem snižovat prodejní ceny zákazníkům z důvodu lepších konkurenčních nabídek.

Ukazatel rentability celkového kapitálu ROA představuje produkční sílu společnosti. Tato produkční síla má také klesající charakter, nicméně nikterak dramatický. Výnosnost vlastního kapitálu ROE byla nejlepší v roce 2014, kdy dosahoval 12,22%. V posledním roce nabývá nejnižších hodnot za poslední tři roky.

Tab. 12. Analýza rentability (*vlastní zpracování*)

	2013	2014	2015
Rentabilita tržeb	8,71%	8,78%	7,93%
Rentabilita kapitálu ROA	11,63%	11,13%	10,58%
Rentabilita vl. kapitálu ROE	11,97%	12,22%	11,52%

9 DOPORUČENÍ

9.1 Účetní chyby

Na základě výsledků provedených analýz je možnost doporučit společnosti XYZ s.r.o. několik řešení, která by mohly odstranit objevené chyby v účetní praxi.

Průběžné analýzy, které využívají především jednoduchou logiku, nastínily problémy s prací s účetním systémem, resp. ERP společnosti XYZ s.r.o. V dnešní době již celá řada účetních softwarů, ERP má zabudovány dostatečné logické kontroly, které zabrání vzniku chyby v účetnictví z nepozornosti již při zápisu účetního případu. Jako hlavním problémem se jeví skutečnost, že i když společnost XYZ s.r.o. využívá k vedení účetnictví ERP, tak stále se objevují základní chyby, které lze správným nastavením softwaru odstranit. Jako příklad lze třeba uvést kontrolu duplicitních dokladů nebo kontrolu úplnosti číselných řad. V případě, kdy není správně a hlavně funkčně nastaven ERP, je ERP spíše potenciálním místem se zvýšenou pravděpodobností chyby v účetní praxi. Další výhodou správně nastaveného ERP je široká nabídka reportů a přehledů, které mohou pomoci účetní jednotce sledovat aktuální stav různých proměnných, např. saldokonta, obraty na účtech, časovou strukturu pohledávek, souvztažnost, apod.

Jako hlavní doporučení tedy navrhuji provést pečlivou analýzu současného stavu nastavení ERP a vyhodnotit kritická místa, např. uživatelská práva, podmínky automatických kontrol, apod. V momentě, kdy budou vyhodnoceny kritická místa, doporučuji upravit nastavení ERP a provést také nové nastavení uživatelských práv pro konkrétní účetní jednotku dle potřeb dané společnosti. Poté bych přistoupila k zaškolení všech uživatelů ERP. Nabízí se také varianta výběru nového ERP již na základě přesně analyzovaných potřeb společnosti XYZ s.r.o.

Dalším doporučením může být zavedení doplňkových tabulek a formulářů např. MS Excel. V takovém tabulce může společnost XYZ s.r.o. například evidovat smlouvy a jejich změny, plánované dohadné položky, apod. K tomuto doporučení se také nabízí možnost odborného školení účetních pro práci s tímto tabulkovým editorem.

Jako další bod doporučení pro společnost vidím zpracování, popř. aktualizaci vnitropodnikových procesů. Tento krok přispěje k tomu, aby nedocházelo k některým z uvedených situací při jednotlivých analýzách v části účetní uzávěrky. Správná interpretace vnitropodnikových směrnic a účetních předpisů je jedním z klíčových prvků prevence před vznikem

účetní chyby. Po každé aktualizaci procesů, směrnice je potřeba provést důkladné seznámení s dotčenými zaměstnanci.

Analytický test věcné správnosti výkazu zisků a ztrát z provozní činnosti nezaznamenal extrémně výrazné změny. Doporučení k dalšímu provedení detailních testů jsou uvedeny u vybraných položek, kde nelze jednoznačně určit příčinu vzniku změny.

9.1.1 Nákladová analýza

V případě, že se společnost XYZ s.r.o. rozhodne pro pořízení nového účetního software, jsem provedla analýzu prodejních cen následovně:

- Prodejní cena účetního program Money S4 v základním nastavení se pohybuje od 30 tis. Kč, pro klienty je základní školení bezplatné, licence na jednoho uživatele pak stojí od 7 tis Kč
- Prodejní cena účetního programu Pohoda E1 Premium je stanovena od 28 tis. Kč, základní školení je také bezplatné, odborné školení 2,5 tis Kč

Pokud se společnost rozhodne ponechat stávající ERP je nutno počítat zatím jen s částkou 2 tis Kč na odborné školení pro účetní. Odborná podpora při úpravě nastavení je součástí běžného servisu a společnost by ji měla bezplatnou. Odborné školení MS Excel pro účetní nabízí dnes velký zástup školicích středisek. Částka za školení je 2 tis Kč a dále pak roste dle zaměření odborného školení, např. kontingenční tabulky, makra apod.

Pořízení nového softwaru může být nákladná věc, ale jak vyplývá z finanční analýzy, nemá podnikatelský subjekt sebemenší finanční problémy. Dále se nabízí i otázka využití dotačních programů. Odborná školení lze také hradit z dotačních programů a samozřejmě z vlastních zdrojů.

9.2 Finanční analýza

Z výsledků finanční analýzy vplynulo několik doporučení na další kroky v oblasti finančního řízení. Společnost by měla více zapojit do svého financování cizí zdroje. Jedním z důvodů je, že cizí zdroje jsou obvykle levnější než vlastní zdroje, jelikož úroky z cizích zdrojů snižují výsledek hospodaření, tím pádem i následnou daň z příjmů. Společnost tedy nevyužívá daňový efekt. Společnost by další zadluženost zvládla bez většího rizika. Cizí zdroje by bylo vhodné využít například na další růst společnosti.

ZÁVĚR

I na tomto místě je potřeba si položit otázku, jaké dopady mohly nastat v případě, že by podnikatelský subjekt měl chyby v účetnictví, které by včas neodhalil a neopravil před sestavením účetní závěrky. Použití účetní závěrky, která by obsahovala větší objem účetních chyb, by mohlo zásadně ovlivnit nejen výsledky finanční analýzy, ale především by mohlo dojít k nepoctivému a nevěrnému zobrazení účetnictví společnosti. V konečném důsledku by společnost provedla chybný výpočet hospodářského výsledku a daní.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zaměření se na výskyt chyb v účtování společnosti XYZ s.r.o. v účetní praxi se zaměřením na účetní uzávěrku a účetní závěrku. Dalším cílem bylo také navrhnout vhodná doporučení, která by eliminovala chyby v účetní praxi. Dle mého názoru byly oba stanovené cíle práce splněny.

V praktické části byly provedeny především analýzy, které prokázaly chybné nebo správné účtování jednotlivých účetních operací. Z dat, která jsem měla k dispozici, jsem analyzovala vybrané oblasti účetní praxe. Jak již bylo napsáno úvodem, vzhledem k náročnosti a rozsahu jednotlivých témat, nebylo záměrem této bakalářské práce zachytit veškeré oblasti v účetnictví.

Průběžné analýzy odhalující možné chyby se zaměřily především na logické vazby a vnitřní kontrolní systém účetnictví. Výsledky průběžných analýz prokázaly ve všech případech chybu s dopadem do účetnictví společnosti. Součástí jednotlivých analýz byla také doporučení na zefektivnění procesů ve společnosti, jelikož jsem pozornost také soustředila na interní procesní systém, který v některých případech značně napomáhal vzniku nejen účetních chyb. Vybraná doporučení společnost XYZ s.r.o. akceptovala a zařadila je do vnitropodnikových směrnic napříč společností.

V rámci účetní uzávěrky jsem provedla analýzu vybraných uzávěrkových operací. Jednalo se například o analýzu časového rozlišení. Zjištěné účetní chyby byly opraveny a opatření, která by mohla zamezit opakovanému vzniku chyby, byly okomentovány v doporučení pro společnost XYZ s.r.o.

V praktické části kapitoly účetní závěrky jsem popsala účetní metody a postupy společnosti. Test věcné správnosti byl aplikován na výkaz zisků a ztrát, který úzce souvisel i s rozvahou.

Pomocí elementární finanční analýzy jsem nastínila finanční zdraví analyzovaného podnikatelského subjektu. Společnost vykazuje každoročně kladný hospodářský výsledek a také hodnoty jednotlivých ukazatelů finanční analýzy ve většině případů dosahovaly doporučených hodnot.

Závěrem lze společnost XYZ s.r.o. charakterizovat jako finančně zdravou společnost s velkým růstovým potenciálem. Společnost má tedy nejlepší předpoklady k naplnění stanovených strategických cílů. Všechny prokázané chyby byly opraveny ještě před sestavením účetní závěrky společnosti XYZ s.r.o.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BŘEZINOVÁ, Hana, 2014. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. Praha: Wolters Kluwer, 224 s. ISBN 978-80-7478-640-2.
- ČESKO, 2017. *Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví [online]*. [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>
- ČESKO, 2017. *Vyhláška č.500/2002 SB., kterou se provádějí některá ustanovení č.563/1991 Sb. [online]*. [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/>
- DUŠEK, Jiří, 2014. *Vyhnete se chybám v účetnictví – rady, řešení, praktické příklady*. Praha: GRADA, 128 s. ISBN 978-80-247-5433-8
- HULA, Jiří, 2009. *Metodická směrnice firmy Auditů a Účetnictví, s.r.o. - Nejčastější chyby zjištěné při auditech účetních závěrek – popis, dopady a prevence jejich vzniku. [online]*. [cit. 2017-08-06]. Dostupné z: <http://www.auditucetnictvi.cz/web/smernice/Nejcastejsi%20chyby%20zjistene%20pri%20audit%20ucetnich%20zaverek.pdf>
- JANHUBA, Miloslav, Marie MÍKOVÁ, Jaroslava ROUBÍČKOVÁ a Vladimír ZELENKA, 2016. *Finanční účetnictví. Obecné otázky*. Praha: C.H.Beck, 304 s. ISBN 978-80-7400-614-2.
- KALOUDA, František, 2017. *Finanční analýza a řízení podniku*. Vyd. 3. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 328 s. ISBN 978-80-7380-646-0.
- KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. Vyd. 2. Praha: GRADA, 240 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
- MÜLLEROVÁ, Libuše, 2007. *Auditing pro manažery aneb proč a jak se ověřuje účetní závěrka*. Praha: ASPI, 136 s. ISBN 978-80-7357-308-9.
- MÜLLEROVÁ, Libuše, Vladimír KRÁLÍČEK a kolektiv, 2014. *Auditing*. Praha: VŠE – Nakladatelství Oeconomica, 460 s. ISBN 978-80-245-2018-6.
- RŮČKOVÁ, Petra, 2008. *Finanční analýza. Metody, ukazatele, využití v praxi*. Vyd. 2. Praha: GRADA, 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.

- SEDLÁČEK, Jaroslav a kolektiv, 2017. *Finanční účetnictví: postupy účtování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 239 s. ISBN 978-80-7380-644-6.
- SEDLÁČEK, Jaroslav, 2006. *Základy auditu*. Brno: Masarykova univerzita, 169 s. ISBN 80-210-4168-4.
- SCHIFFER, Vladimír, 2010. *Správně vedené účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer, 280 s. ISBN 978-80-7357-575-5.
- SCHIFFER, Vladimír, 2013. *Vnitřní kontrolní systém. Významný nástroj ochrany majetku a hospodaření účetních jednotek*. Praha: ASPI, 224 s. ISBN 978-80-7357-436-9.
- SLÁDKOVÁ, Eva a Jiří STROUHAL, 2016. *Účetnictví a výkaznictví podle českých účetních předpisů*. Praha: Institut certifikace účetních, 152 s. ISBN 978-80-87985-08-3.
- SMITH, Malcolm, 2015. *Research method in accounting*. Third Edition. Los Angeles: SAGE, 248 s. ISBN 978-1-4462-9466-6.
- STROUHAL, Jiří, 2011. *Účetní závěrka*. Vyd. 2. Praha: Wolters Kluwer, 304 s. ISBN 978-80-7357-692-9.
- ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2016. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. Vyd. 2. Praha: GRADA, 288 s. ISBN 978-80-271-0048-4.
- ŠTEKER, Karel a Kateřina STRUHAŘOVÁ, 2012. *Audit: Studijní pomůcka pro distanční studium*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 73 s. ISBN 978-80-7454-209-1.

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Analýza měsíčních obrátů na 501.111 (<i>vlastní zpracování</i>).....	40
Tab. 2. Zjištěné kurzové rozdíly (<i>vlastní zpracování</i>)	41
Tab. 3. Účtování 518.204 – Ostatní služby/Pojištění budovy (<i>vlastní zpracování</i>)	42
Tab. 4 Časová struktura pohledávek (<i>vlastní zpracování</i>).....	43
Tab. 5. Výňatek z inventurního soupisu – sklad ložiska (<i>vlastní zpracování</i>)	45
Tab. 6. Odpisování dlouhodobého hm. majetku společnosti (<i>vlastní zpracování</i>).....	48
Tab. 7. Odpisování dlouhodobého nehm. majetku společnosti (<i>vlastní zpracování</i>).....	48
Tab. 8. Analytický test výkazu zisků a ztrát 2014/2015 (<i>vlastní zpracování</i>).....	50
Tab. 9. Vstupní data pro analýzu zadluženosti, majetkové a finanční struktury (<i>vlastní zpracování</i>).....	52
Tab. 10. Analýza zadluženosti (<i>vlastní zpracování</i>).....	53
Tab. 11. Vstupní data pro analýzu rentability (<i>vlastní zpracování</i>).....	53
Tab. 12. Analýza rentability (<i>vlastní zpracování</i>)	54

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I – Rozvaha XYZ s.r.o. 2015

PŘÍLOHA P II – Rozvaha XYZ s.r.o. 2014

PŘÍLOHA P III – Výkaz zisků a ztráty XYZ s.r.o. 2015

PŘÍLOHA P IV – Výkaz zisků a ztráty XYZ s.r.o. 2014

PŘÍLOHA P I: ROZVAHA XYZ S.R.O. 2015

Zpracováno v souladu s vyhláškou
č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

ROZVAHA
(v celých tisících Kč)

ke dni 31.12.2015

IČ

XXXXXXXX

Obchodní firma nebo jiný
název účetní jednotky

XYZ s.r.o.

Sídlo, bydliště nebo místo
podnikání účetní jednotky

BRNO

Označení a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
	AKTIVA CELKEM	001	97293	25330	71963	63609
B.	Dlouhodobý majetek	003	53711	24925	28786	29944
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	111	111	0	0
	3. Software	007	83	83	0	0
	4. Ocenitelná práva	008	28	28	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	013	53600	24814	28786	29944
B. II. 1.	1. Pozemky	014	878	0	878	878
	2. Stavby	015	27229	7058	20171	20979
	3. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	25326	17756	7570	8087
	7. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	167	0	167	0
C.	Oběžná aktiva	031	43334	405	42929	33232
C. I.	Zásoby	032	16605	239	16366	12497
C. I. 1.	1. Materiál	033	194	0	194	190
	2. Nedokončená výroba a polotovary	034	6	0	6	0
	3. Výrobky	035	1034	0	1034	450
	5. Zboží	037	15371	239	15132	11857
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	039	200	0	200	200
	8. Odložená daňová pohledávka	047	200	0	200	200
C. III.	Krátkodobé pohledávky	048	8896	166	8730	9616
C. III. 1.	1. Pohledávky z obchodních vztahů	049	8589	166	8423	9035
	6. Stát - daňové pohledávky	054	0	0	0	181
	7. Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	202	0	202	294
	8. Dohadné účty aktivní	056	98	0	98	106
	9. Jiné pohledávky	057	7	0	7	0
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	058	17633	0	17633	10919
C. IV. 1.	1. Peníze	059	52	0	52	10
	2. Účty v bankách	060	17581	0	17581	10909
D. I.	Časové rozlišení	063	248	0	248	433
D. I. 1.	1. Náklady příštích období	064	248	0	248	433

Označení	PASIVA	Číslo řádku	Běžné účetní období	Minulé účetní období
a	b	c	5	6
	PASIVA CELKEM	067	71963	63609
A.	Vlastní kapitál	068	51914	45929
A. I.	Základní kapitál	069	100	100
A. I. 1.	Základní kapitál	070	100	100
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	079	30	30
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	080	30	30
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	082	45804	40186
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	083	45804	40186
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	085	5980	5613
B.	Cizí zdroje	086	20049	17680
B. I.	Rezervy	087	1561	812
	3. Rezerva na daň z příjmů	090	298	0
	4. Ostatní rezervy	091	1263	812
B. II.	Krátkodobé závazky	105	18488	16868
B. III.	Závazky z obchodních vztahů	093	15531	12004
	5. Závazky k zaměstnancům	108	983	928
	6. Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	109	570	468
	7. Stát - daňové závazky a dotace	110	712	989
	8. Krátkodobé přijaté zálohy	111	0	131
	10. Dohadné účty pasivní	113	692	2348

PŘÍLOHA P II: ROZVAHA XYZ S.R.O. 2014

Zpracováno v souladu s vyhláškou
č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

ROZVAHA (v celých tisících Kč)

ke dni 31.12.2014

IČ
XXXXXXXXX

Obchodní firma nebo jiný
název účetní jednotky

XYZ s.r.o.

Sídlo, bydliště nebo místo
podnikání účetní jednotky

BRNO

Označení a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
	AKTIVA CELKEM	001	87910	24301	63609	51834
B.	Dlouhodobý majetek	003	54245	24301	29944	31162
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	110	110	0	0
	3. Software	007	83	83	0	0
	4. Ocenitelná práva	008	27	27	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	013	54135	24191	29944	31162
B. II. 1.	1. Pozemky	014	878	0	878	878
	2. Stavby	015	27043	6064	20979	21721
	3. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	016	26214	18127	8087	8563
C.	Oběžná aktiva	031	33232	0	33232	20405
C. I.	Zásoby	032	12497	0	12497	11668
C. I. 1.	1. Materiál	033	190	0	190	243
	3. Výrobky	035	450	0	450	992
	5. Zboží	037	11857	0	11857	10433
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	039	200	0	200	200
	8. Odložená daňová pohledávka	047	200	0	200	200
C. III.	Krátkodobé pohledávky	048	9616	0	9616	7963
C. III. 1.	1. Pohledávky z obchodních vztahů	049	9035	0	9035	6368
	6. Stát - daňové pohledávky	054	181	0	181	1496
	7. Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	294	0	294	91
	8. Dohadné účty aktivní	056	106	0	106	8
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	058	10919	0	10919	574
C. IV. 1.	1. Peníze	059	10	0	10	51
	2. Účty v bankách	060	10909	0	10909	523
D. I.	Časové rozlišení	063	433	0	433	267
D. I. 1.	1. Náklady příštích období	064	433	0	433	267

Označení	PASIVA	Číslo řádku	Běžné účetní období	Minulé účetní období
a	b	c	5	6
	PASIVA CELKEM	067	63609	51834
A.	Vlastní kapitál	068	45929	40316
A. I.	Základní kapitál	069	100	100
A. I. 1.	Základní kapitál	070	100	100
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	079	30	30
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	080	30	30
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	082	40186	35359
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	083	40186	35359
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	085	5613	4827
B.	Cizí zdroje	086	17680	11516
B. I.	Rezervy	087	812	0
4.	Ostatní rezervy	091	812	0
B. III.	Krátkodobé závazky	105	16868	9085
B. III.	Závazky z obchodních vztahů	093	12004	6456
5.	Závazky k zaměstnancům	108	928	645
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	109	468	420
7.	Stát - daňové závazky a dotace	110	989	716
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	111	131	9
10.	Dohadné účty pasivní	113	2348	839
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	117	0	2431
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	119	0	2431
C. I.	Časové rozlišení	121	0	2
4.	Výdaje příštích období	122	0	2

PŘÍLOHA P III: VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY XYZ S.R.O. 2015

Zpracováno v souladu s vyhláškou
č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY (v celých tisících Kč)

ke dni 31.12.2015

IČ
XXXXXXXX

Obchodní firma nebo jiný
název účetní jednotky

XYZ s.r.o.

Sídlo, bydliště nebo místo
podnikání účetní jednotky

BRNO

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném 1	minulém 2
I.	Tržby za prodej zboží	01	37904	31643
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	26433	20604
+	Obchodní marže	03	11471	11039
II.	Výkony	04	58519	48366
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	58171	48993
II. 2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	348	-627
B.	Výkonová spotřeba	08	44020	33735
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	09	32785	26464
B. 2.	Služby	10	11235	7271
+	Přidaná hodnota	11	25970	25670
C.	Osobní náklady	12	19954	15366
C. 1.	Mzdové náklady	13	14748	11371
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	4928	3752
C. 4.	Sociální náklady	16	278	243
D.	Daně a poplatky	17	63	450
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	2443	2305
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	106	138
III. 1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	27	55
III. 2.	Tržby z prodeje materiálu	21	79	83
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	0	2
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	0	2
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	857	811
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	5620	1622
H.	Ostatní provozní náklady	27	299	423
*	Provozní výsledek hospodaření	30	8080	8073
X.	Výnosové úroky	42	15	1
N.	Nákladové úroky	43	0	6
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	355	561
O.	Ostatní finanční náklady	45	835	1549
*	Finanční výsledek hospodaření	48	-465	-993
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	1636	1467
Q. 1.	- splatná	50	1636	1467
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	5979	5613
R.	Mimořádné náklady	54	-1	0
*	Mimořádný výsledek hospodaření	58	1	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	60	5980	5613
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	61	7616	7080

PŘÍLOHA P IV: VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁTY XYZ S.R.O. 2014

Zpracováno v souladu s vyhláškou
č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY (v celých tisících Kč)

ke dni 31.12.2014

IČ

XXXXXXXX

Obchodní firma nebo jiný
název účetní jednotky

XYZ s.r.o.

Sídlo, bydliště nebo místo
podnikání účetní jednotky

BRNO

Označení a	TEXT b	Číslo řádku c	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném 1	minulém 2
I.	Tržby za prodej zboží	01	31643	31050
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	20604	19903
+	Obchodní marže	03	11039	11147
II.	Výkony	04	48366	38652
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	48993	38144
II. 2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	-627	508
B.	Výkonová spotřeba	08	33735	25729
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	09	26464	21534
B. 2.	Služby	10	7271	4195
+	Přidaná hodnota	11	25670	24070
C.	Osobní náklady	12	15366	14211
C. 1.	Mzdové náklady	13	11371	10584
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	3752	3369
C. 4.	Sociální náklady	16	243	258
D.	Daně a poplatky	17	450	462
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18	2305	2791
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	138	230
III. 1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	55	80
III. 2.	Tržby z prodeje materiálu	21	83	150
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	2	0
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	2	0
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	811	0
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	1622	23
H.	Ostatní provozní náklady	27	423	43
*	Provozní výsledek hospodaření	30	8073	6816
X.	Výnosové úroky	42	1	0
N.	Nákladové úroky	43	6	350
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	561	491
O.	Ostatní finanční náklady	45	1549	918
*	Finanční výsledek hospodaření	48	-993	-778
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	1467	1199
Q. 1.	- splatná	50	1467	1199
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	5613	4839
R.	Mimořádné náklady	54	0	12
*	Mimořádný výsledek hospodaření	58	0	-12
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	60	5613	4827
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	61	7080	6026